THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
MAR 7 1930
ASTOR LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

N Y Public Library
476 Fifth Ave
NEW YORK N Y

The Daily Hebrew Journal

דער אידישער זשורנאל

אונזערע
טעלעפאן נומערן
זענען
6830
6831 } טריניטי

אונזער
אפיס
איז אין
542
דאנדעס וועסט

VOLUME XVII No 7253 — Wednesday, March 5th, 1930. — יום ד׳, ה׳ אדר, פרשה תרומה, תר״צ. — טאראנטא, מיטוואך דער 5־טער מערץ, 1930. — PRICE THREE CENTS

פראווינציעלער בודזשעט ווייזט אן איבערפלוס פון $2,642,000 אין דער טרעזשורי

גרעסטער איבערפלוס אין דער געשיכטע פון דער פראווינץ. — קיין העכערונג און קיין פארקלענערונג אין שטייערען. — פיער מיליאן דאלאר פאר עלטער פענסיע פאנד.

די פראווינץ אנטעריא האט לעצטעס יאר געהאט אן איבערפלוס פון איבער צוויי און א האלבען מיליאן דאלאר אין דער פראווינציעלער טרעזשורי. דאס איז דער גרעסטער איבערפלוס אין דער געשיכטע פון דער פראווינץ.

האנארייבעל דר. דזשיי. ד. מאנטיט, דער פראווינציעלער טרעזשורער, האט נעכטען אריינגעבראכט זיין בודזשעט אין דער לעגיסלאטור, און דער שלאג־ווארט פון דעם בודזשעט איז: „ניט קיין העכערונג און ניט קיין פארקלענערונג פון שטייערען", דאס מיינט אז די שטייערען פארבלייבען ווי געווען.

דער פראווינציעלער טרעזשורער האט אויך אריינגעבראכט צוגעגעבענע עסטימיטס פאר א סומע פון 21 מיליאן דאלאר. פון דער סומע וועט איבער 10 מיליאן דאלאר גענוצט ווערען פאר הײדרא אין שטאדט און דערפער פון אנטעריא, און אן איבער 4 מיליאן דאלאר פאר'ן עלטער פענסיע פאנד.

די הויפט פונקטען פונ'ם בודזשעט וועלכען דער פראווינציעלער טרעזשורער האט אריינגעבראכט אין דער לעגיסלאטור זענען פאלגענדע:

אן איבערפלוס אין דער פראווינציעלער טרעזשורי פון דעם לעצטען יאר 2,642,000 דאלאר, דער גרעסטער אין דער געשיכטע פון דער פראווינץ.

די איינאהמע פון אלע שטייערען וועלכע ווערען דאס יאר ניט פארגרעסערט וועט זיין 54,685,000 דאלאר, די אויסגאבען וועלען זיין 54,375,000 דאלאר, דאס הייסט אז עס ווערט דערווארטעט אן איבערפלוס פון 490,000 דאלאר.

דער קרעדיט פון דער פראווינץ אויף דעם געלט מארק איז אן אויסגעצייכנעטער נאהענט צו דריי און א האלבען מיליאן דאלאר איז אפגעצאהלט געווארען אויפ'ן פראווינציעלען חוב.

דער פארמעגען פון דער פראווינץ איז איבער 10 טויזענט מיליאן דאלאר.

דער בודזשעט ווייזט, אז פון 1923 ביז 1926 איז אין דער פראווינציעלער טרעזשורי יעדעס יאר געווען א דעפיציט; פון 1927 ביז 1929, דאס לעצטע יאר אריינגערעכענט, איז יעדעס יאר געווען אן איבערפלוס, אנהויבענדיג מיט 359 טויזענט דאלאר אן איבערפלוס אין 1927 ביז איבער צוויי און א האלבען מיליאן, אדער זיין גענוי 2,642,893 דאלאר אין 1929.

די בודזשעט רעדע פון פראווינציעלען טרעזשורער איז ענטוזיאסטיש אויפגענומען געווארען אין דער לעגיסלאטור.

רבנים אין מינסק וועלען ניט פראצעסירט ווערען. ספרי תורה'ס און באכמוט ניט פארברענט

מאסקווע, מערץ 4, (איטא).

אויף אן אנפראגע פון דער „איטא" האט דער אויסערן קאמיסאריאט געענטפערט, אז די ארעסטירטע רבנים אין מינסק, וועלכע זענען באפרייט געווארען, וועלען ניט פראצעסירט ווערען.

דער דאזיגער סטייטמענט פון אויסערן קאמיסאריאט לייקענט דירעקט אפ די באריכטען וועלכע האבען זיך פארשפרייט אין אויסלאנד, אז דער פראצעס פון די מינסקער רבנים הויבט זיך אן דאנערשטאג.

דער קארעספאנדענט פון דער „איטא" האט געמאכט ווייטערע אנפראגען וועגען דעם באריכט אז אין באכמוט זענען 70 ספר תורה'ס פארברענט געווארען. די „איטא" איז פון גוטע קוועלען אינפארמירט געווארען, אז די אטעאיסטען פארברענען ניט קיין ספר תורה'ס וועלכע זיי קאנפיסקירען, ווייל ספר תורה'ס צוזאמען מיט אנדערע רעליגיעזע ספרים ווערען ארויסגעשיקט נאך אויסלאנד וואו זיי ווערען פארקויפט.

ביל אין קאנגרעס צו באפרייען אלמנות פון דער קוואטא

וואשינגטאן, מערץ 4, (איטא).

קאנגרעסמאן גיבסאן פון ווערמאנט, האט היינט אריינגעבראכט א ביל אין קאנגרעס צו באפרייען פון דער אימיגראציאנס קוואטא, אלמנות — מוטערס און מענער פון אמעריקאנער בירגער, וועלכע האבען געהייראט פאר דעם 1־טען יוני 1928.

הילפס קאמיסיע אין פאלעסטינע וועט באזעצען געוועזענע אידישע לעגיאנערען אין באר טוביה

ירושלים, מערץ 4, (איטא).

די פאלעסטינע הילפס קאמיסיע האט באשלאסען צו באזעצען אין באר טוביה פינף אידישע פאמיליעס, מעהרסטענס געוועזענע לעגיאנערען.

די געוועזענע לעגיאנערען וועלען פארגיטיגען די אלטע קאלאניסטען וועלכע זענען געווען אין באר טוביה פאר די אונרוהען און וועלכע ווילען זיך ניט צוריק־קעהרען.

די נענויע צאהל פון געוועזענע לעגיאנערען וועלכע וועלען באזעצט ווערען אין באר טוביה איז אפהייננגיג פון דעם מיט וויפיעל וואסער מען וועט זיי קענען באזארגען, אבער 20 געוועזענע לעגיאנערען וועלען דארטען אנהויבען די ארבייט אין צוויי וואכען ארום.

פון 100 טויזענט פונט שטערלינג וועלכע די רעגירונג אין פאלעסטינע האט באשטימט פאר פארגיטיגונג צו די וועלכע האבען געליטען אין די לעצטע אונרוהען, וועלען אידען באקומען 80 פראצענט און אראבער 20 פראצענט.

די פאלעסטינער הילפס קאמיסיע האט אויך באשטימט א געהעריגע סומע צו בויען א קאמערציעלען אידישען צענטער אין צפת, וואו ארום 40 קראמען וועלען אויפגעבויט ווערען.

אין חודש פעברואר פון דאס יאר זענען פון פוילען געקומען אין פאלעסטינע 460 אימיגראנטען. אין דעם זעלבען חודש לעצטען יאר זענען אריינגעקומען בלויז 79 אימיגראנטען.

אידען זענען ניט צווישען אנטלאפענע

ווארשא, מערץ 4, (איטא).

עס זענען גיטא קיין אידען צווישען די וועלכע לויפען פון סאוועטען פארבאנד, הויפטזעכליך פון די גרעניץ שטעדט.

אין די לעצטע עטליכע וואכען זענען א צאהל פויערים אנטלאפען פון די דערפער און האבען זיך אריבערגעכאפט אין פוילען צוליעב דער קאלעקטיוויזאציע. צווישען די דאזיגע אנטלאפענע זענען קיין אידען גיטא.

טוען אויס אן אראבער נאקעט ווייל ער האט געקויפט ביי א אידען

תל אביב, מערץ 4, (איטא).

די אראבער באיקאט אגיטאטארען האבען היינט ארונטערגענומען פון אן אראבער אן אנצוג און שיך וועלכע ער האט געקויפט ביי א אידען, און האבען איהם א האלב נאקעטען געלאזען שטעהן אין גאס, זיי האבען איהם אבער געזאגט, אז אויב ער וויל זיין אנצוג מיט די שיך זאל־ער קומען אין דער באיקאט ביורא און ברייגען אכט שילינג שטראף וועט ער זיינע קליידער צוריק באקומען.

די נייע תל־אביב'ער שלאכט הויז וועט קאסטען 50 טויזענט דאלאר. עס ווערט גערעכענט אז די שטאדט יפו וועט פארלירען צווישען 10 און 15 טויזענט דאלאר יערליך צוליעב דעם וואס די אידען וועלען ניט שעכטען אין דער דארטיגער שלאכט־הויז.

מעיאר וואקער פון ניו יארק ווארענט געגען קאמוניסטישע דעמאנסטראציעס אין שטאדט דאנערשטאג

ניו יארק, מערץ 4.

מעיאר הזשיימס דזשיי. וואקער פון ניו יארק, האט היינט ארויסגעלאזען א ווארנונג געגען קאמוניסטישע דעמאנסטראציעס, מיינענדיג די געפלאנטע דעמאנסטראציעס פון די ארבייטסלאזע אונטער דער פיהרערשאפט פון די קאמוניסטען דאנערשטאג.

אין זיין ווארנונג זאגט מעיאר וואקער, אז די דעמאנסטראציעס וועלכע קענען מעגליך פיהרען צו ראיאטען וועלען זיכער אונטערדריקט ווערען.

דאס איז צום ערשטען מאל וואס מעיאר וואקער קומט ארויס אפען געגען קאמוניסטישע דעמאנסטראציעס אין ניו יארק. דער מעיאר באטאנט אין זיין ווארנונג, אז דערמיט מיינט ער ניט אונטערצודריקען פרייע רעדע, אבער פאר פרייער רעדע דארף מען אויך וויסען פלאץ און צייט.

„עס מוז צוגעגעבען ווערען, זאגט דער מעיאר אין זיין ווארנונג, אז א פאליציסט איז אויך א מענש, און קיינער פון אונז וואלט גלייכגילטיג ניט געקענט שטעהן און צוזעהן ווי ער ווערט באשפיגען פון א ווילדען מאב".

די שטאדטישע אדמיניסטראציע, זאגט ווייטער דער מעיאר, קען ניט באשולדיגט ווערען אין דער ארבייטסלאזיגקייט וועלכע הערשט, די שטאדט האט אויסגעארבייט פלענער אויסצוגעבען 1000 מיליאן דאלאר אויף פאלקס ארבייט ביי וועלכע צעהנדליגע טויזענטער ארבייטער וועלען באשעפטיגט ווערען.

קאלעקטיוויזאציע פלאן מוז דורכגעפיהרט ווערען ניט אכטענדיג קיינע מענשליכע קרבנות

סאוועטען רעגירונג וועט זיך ניט אפשטעלען פאר קיינע מענשליכע קרבנות ביז דער אמת'ער קאמוניזם וועט איינגעפיהרט ווערען אין לאנד, דערקלעהרט קאלינין. — רעדע איז אין ווידערשפרוך צו סטאלינ'ס ווארנונג.

מאסקווע, מערץ 4.

„אז מען האקט האלץ פאלען שפענער", מען קען ניט דערווארטען אנדערש. אין דעם קאמף געגען די קולאקען מוזען פאלען קרבנות, זיי קענען ניט אויסגעמידען ווערען, אבער צוליעב די קרבנות וועט זיך די סאוועטען רעגירונג ניט אפשטעלען דורכצופיהרען דעם קאלעקטיוויזאציע פלאן".

די דאזיגע ווערטער האט געזאגט דער פרעזידענט פון דער צענטראלער עקזעקוטיווע, קאלינין, א טאג נאכדעם ווי יאזעף סטאלין אליין האט געווארענט די קאמוניסטען אפצושוואכען אביסעל די טעמפא פון דער קאלעקטיוויזאציע.

די קולאקען מוזען פארניכטעט ווערען, האט קאלינין געזאגט, ניט אכטענדיג די מענשליכע קרבנות. מיר האבען אנגעהויבען איבערצומאכען רוסלאנד, האט קאלינין געזאגט, מיר קענען ניט דערלויבען אז דער פויער זאל ווייטער אהן א סיסטעם בעארבייטען די ערד. אין דעם פראצעס פון קאלעקטיוויזאציע און פארניכטען די קולאקען, טאר מען ניט זיין צוקראכען און זיך רעכענען מיט מענשליכע געפיהלען, און אויב עס פאלען דערביי קרבנות איז עס ניט מעהר ווי נאטירליך, אבער צוליעב די קרבנות טאר די ארבייט ניט אויפגעגעבען ווערען, מיר טארען זיך ניט אפשטעלען ווייל מיר ווייסען אז דאס איז גוט פאר די מאסען.

די אפשאפונג פון דעם קולאק און די איינפיהרונג פון קאלעקטיוויזאציע איז דורכאויס נויטיג, ווייל דאס פארזיכערט א געזונטע אנטוויקלונג פון דעם קאלעקטיוו ארגאניזם, און וועט אונז איינשפארען א סך מענשליכע קרבנות אין דער צוקונפט.

„מיר האבען אנגעהויבען איבערצובויען דאס פאלק, מיר האבען ערשט אנגעהויבען און האבען נאך ניט דערגרייכט צומאכען אלע מענשען גלייך, און ביז מיר וועלען ניט דערגרייכען די גלייכהייט פון אלע מענשען, וועלען מיר ניט האבען איינגעפיהרט אין לעבען דעם קאמוניזם. מיר האבען נאך ניט דערגרייכט די שטופע ווען יעדער ארבייטער זאל באקומען פאר זיין ארבייט א גלייכען חלק פון דאס וואס ער פראדוצירט.

„מיר וועלען זיין פערפעקט ערשט דאן ווען יעדער ארבייטער וועלכער טראגט צו זיין חלק צו דער פראדוקציע וועט באקומען אלעס אין וואס ער נויטיגט זיך.

„אונטער'ן אמת'ן קאמוניזם וועט יעדער ארבייטער ארבייטען געוויסענהאפט און לאיאל; ניט ארבייטען וועט באטראכט ווערען אבנארמאל, פונקט ווי א מענש זאל געהן נאקעט איבער'ן גאס".

ווי געזאגט, איז קאלינינ'ס ארויסגעקומען מיט די דאזיגע ווערטער נאכדעם ווי סטאלין אליין האט געראטען מען זאל זיך צוריקהאלטען. צי דאס איז ניט מעהר ווי א פאליטישע מאנעווער פאר אויסלאנד אדער פאר אויסלענדישע קאמוניסטען אדער פאר'ן אינוועניגסטען לינקען פליגעל איז שווער צו זאגען.

פאלעסטינער קאמיסיע וועט מארגען צושטעלען איהר באריכט

לאנדאן, מערץ 4. (איטא).

מיטוואך און דאנערשטאג וועט די פאלעסטינער אונטערזוכונגס קאמיסיע האבען ספעציעלע זיצונגען, און עס איז מעגליך אז דער באריכט אדער באריכטען פון דער קאמיסיע אונטערגעשריבען ווערען.

עס ווערט פארשטאנען אז איין מיטגליעד פון דער קאמיסיע איז ניט איינשטימיג מיט'ן באריכט. ווער דער מיטגליעד איז, און אויב ער וועט אריינגעבען א מינדערהייט באריכט, איז ניט באקאנט.

18 יעריגער אידישער אינגעל פון טאראנטא איז זיך מודה אין אונטערצינדעריי

ניו יארק, מערץ 4.

הערי שטארקמאן, 18 יאר אלט, פון טאראנטא, האט זיך נעכטען פאר ריכטער טורק דערקלעהרט שולדיג אין אונטערצינדעריי.

שטארקמאן איז פון דער פאליציי ארומגעזוכט געווארען א לייגערע צייט אין קווינס געגענד וואו א צאהל פייערען זענען פארגעקומען. ער ווערט אנגעקלאגט אין אונטערצינדען דריי אפארטמענט הייזער, און ער האט זיך ניט נאר מודה געווען אין אונטערצינדעריי נאר אויך אין א רייהע גרויסע גנבות.

שיסט א אינגעל פאר גנב'ענען ברויט

באפלא, מערץ 4.

בוראוואוד נאנעמייקער, 16 יאר אלט, איז היינט פון א פאליציסט ערענסט פארוואונדעט געווארען ווען ער איז אנטלאפען מיט א גע'גנב'עטען ברויט.

א פאליציסט האט געזעהן ווי אזוי נאנעמייקער האט גע'גנב'עט א ברויט אין א גראסערי און איז אנטלאפען, און ווען ער האט זיך ניט געוואלט אפשטעלען האט דער פאליציסט איהם אריינגעשאסען א קויל אין קאפ.

רב וועט פראצעסירט ווערען

מאסקווע, מערץ 4, (איטא).

דער רב פון נייע־זלאטאפאל, אן אוי־טאנאמישער ראיאן, וועט געשטעלט ווערען צום געריכט אויף א קלאגע פון פראקטיצירען רבנות.

איז פאר עטאבלירען גט געריכטען אין אנטעריא

אטאווא, מערץ 4.

דזשיי. ס. וואודסווארט, דער ארבייטער דעפוטאט פון וויניפעג, האט אריינגעבראכט א ביל אין פארלאמענט, צו עטאבלירען גט געריכטען אין אנטעריא.

פאריז פארזארגט זיך מיט סאלדאטען צו האלטען ארדנונג

פאריז, מערץ 4.

10 טויזענט סאלדאטען, 15 טויזענט פאליציסטען און דער גאנצער גארניזאן פון פאריז איז מאביליזירט געווארען און איז געשטעלט געווארען אונטער דער קאמאנדע פון דעם מיליטערישען גאווערנאר, צו פארמיידען אונרוהען דאנערשטאג, ווען עס וועלען פארקומען קאמוניסטישע דעמאנסטראציעס לויט'ן באפעהל פון קאמוניסטישען אינטערנאציאנאל.

פרעמיער טארדיע האט ארויסגעגעבען א שטרייגגען באפעהל צו האלטען ארדנונג, דער אינערן מיניסטער ווידער גלויבט, אז די ארבייטער וועלען ניט פארלאזען די פאבריקען צו געהן דעמאנסטרירען.

ביל אין קענעדער פארלאמענט צו פארבאטען שיקען שנאפס נאך די שטאטען

פרעמיער קינג ברייננגט אריין אן אויסבעסערונג צום עקספארט געזעץ צו פארבאטען ארויסצופיהרען שנאפס נאך לענדער וואו עס הערשט פראהיבישאן.

אטאווא, מערץ 4.

פרעמיער קינג האט היינט אין פארלאמענט אריינגעבראכט א געזעץ פראיעקט לויט וועלכען קענעדע וועט קענען פארבאטען ארויסצופיהרען שנאפס נאך די פאראייניגטע שטאטען.

דער צוועק פון דעם דאזיגען געזעץ פראיעקט האט דער פרעמיער געזאגט, איז צו געבען דאס רעכט בעאמטע פון דער רעגירונג אין באנד הייזער און די וועלכע גיבען ארויס קלירענס פאפירען צו שיפען אין פארטס, ניט ארויסצוגעבען קיין שנאפס, און ניט צו געבען קיין קלירענס פאפירען צו שיפען וועלכע פיהרען שנאפס, אויב די בעאמטע דענקען אז די שנאפס ווערט געפיהרט אין א לאנד וואו עס הערשט פראהיבישאן.

סי. ה. קאהן, א קאנסערוואטיווער דעפוטאט פון מאנטרעאל, האט געפרעגט דעם פרעמיער אויב דאס וועט אין גאנצען זיין אפהענגיג פון די בעאמטע אין די פארטס און ווער־הייזער. דער פרעמיער האט איהם אויף דעם געענטפערט, אז דאס געזעץ רעדט פאר זיך אליין און איז קלאהר.

דעם פרעמיער'ס געזעץ פראיעקט איז אן אויסבעסערונג צו עקספארט אקט, און שנאפס וועלכעס ווערט געשיקט נאך די פאראייניגטע שטאטען וועט זיכער ניט ארויסגעלאזען ווערען פון לאנד. דער געזעץ פראיעקט אמענדירט פונקט 7 און 8 פון עקספארט אקט, און עס ווערען צוגעזעצט דריי הויפט פונקטען וועלכע שרייבען פאר וואוהין קיין שנאפס טאר ניט עקספארטירט ווערען פון קענעדע.

ביי דער היינטיגער זיצונג אין פארלאמענט איז אויך אריינגעבראכט געווארען א ביל אז מלחמה וועטעראנען זאלען באקומען פענסיע אין עלטער פון 65 יאר און ניט 70 ווי דאס געזעץ שרייבט פאר.

האנארייבעל טשארלס סטיווארט האט אויך אריינגעבראכט א ביל גוט צו הייסען דאס איבערגעבען קרוין לאנד צו דער פראווינץ בריטיש קאלאמביא.

הייסע דיסקוסיעס ווערען דערווארטעט איבער דעם געזעץ פראיעקט צו פארבאטען דעם שנאפס ארויספיהר פון קענעדע נאך די שטאטען, פיעלע ליבעראלע דעפוטאטען זענען געגען דעם, זאגאר קאבינעט מיניסטארען געגען דעם, און מען גלויבט אז די דיסקוסיעס וועלען זיך לאנג פארציהען.

12 טויזענט קענעדער ארבייטער וועלכע זענען באשעפטיגט אין דעטראיט ווערען ארבייטסלאז

דעטראיט, מערץ 4.

דער באשלוס פון דער דעטראיט'ער שטאדט רעגירונג צו אנטזאגען אלע אנגעשטעלטע וועלכע זענען ניט קיין אמעריקאנער בירגער, איז צוערשט ניט גענומען געווארען זעהר ערנסט פון די קענעדער וועלכע זענען באשעפטיגט אין דעטראיט, ווען אבער די פאבריקען און דעפארטמענט סטארס האבען אנגעהויבען נאכצופאלגען דעם ביישפיעל פון דער שטאדט, האבען דאס די קענעדער שטארק דערפיהלט.

די דזשיי. ל. הארסאן דעפארטמענט סטאר, וועלכע באשעפטיגט עטליכע טויזענט קענעדער ארבייטער, האט נעכטען אנגעהויבען די ארבייטער צו אנטזאגען. ארום 800 אזעלכע ארבייטער זענען שוין אנטזאגט געווארען, און א פאניק האט איינפאך אויסגעבראכען צווישען די קענעדער אין דעטראיט.

אין דעטראיט געפינען זיך ארום 12 טויזענט קענעדער ארבייטער און פראפעסיאנאלען וועלכע זענען דארטען באשעפטיגט און וועלכע וואוינען אין קענעדע. אויב דער באשלוס זאל דורכגעפיהרט ווערען אין לעבען וועט די ארבייטסלאזע ארמיי אין ווינדזאר פארגרעסערט ווערען מיט אזא צאהל.

1,500 קענעדער ארבייטען וועלכע זענען באשעפטיגט ביי דער דעטראיטער שטאדט־רעגירונג ווערען היינט אנטזאגט.

אידישע דעליקאטעסען סטארס ארגאניזירען זיך

ארום דרייסיג אייגנטימער פון דעליקאטעסען סטארס, מאכען יעצט א פארזוך צו ארגאניזירען זיך אין אן אסאסיאיישאן, מיט'ן צוועק אריינצוברענגען מעהר ארדנונג אין די ביזנעס.

איינע פון די אויפגאבען איז אויך, אז די אסאסיאיישאן אייגנטימער זאלען אפהיטען כשרות, און אין דעם הינזיכט האבען זיי די פולסטע שטיצע פון ועד הרבנים.

מר. סעמיועל לעווין, דער באקאנטער ווואורשט מאנופעקטשורער פון שיקאגא, איז נעכטען געווען אין שטאדט, און ער העלפט פיעל צו דער נייער ארגאניזאציע.

געוועזענער פרעמיער פון ענגלאנד טרעט ארויס פאר פרייען האנדעל אין דער בריטישער אימפעריע

לאנדאן מערץ 4.

דער געוועזענער פרעמיער פון ענגלאנד, סטענלי באלדווין, אדרעסירענדיג א קאנסערוואטיווע פארזאמלונג האט דערקלעהרט, אז אויב די קאנסערוואטיווע פארטיי וועט ווידער אריין אין מאכט, וועט די רעגירונג איינרופען א קאנפערענץ פון אלע דאמיניאנס אין דער בריטישער אימפעריע צו באטראכטען וועגען פרייען האנדעל אין דער בריטישער אימפעריע, און איבערגעבען צום פאלק א רעפערענדום וועגען ארויפלייגען א שטייער אויף שפייז וועלכעס ווערט אריינגעפיהרט אין ענגלאנד.

די דאזיגע דערקלעהרונג האט פארורזאכט א סענסאציע איבער'ן גאנצען לאנד. לארד ביווערברוק וועלכער האט עטאבלירט א נייע פארטיי וועלכע איז פאר פרייען האנדעל, האט ארויסגעגעבען א דערקלעהרונג, אז באלדווין האט צוגענומען א פונקט פון זיין פארטיי, און דערנעהנטערט זיך צו זיין פארטיי.

אין פארלאמענט איז היינט געקומען צו א צוזאמענשטויס צווישען פיליפ סנאודען, דער טשענסעלאר אף די עקס־טשעקער, און האנאריבעל טשורטשהיל, דער געוועזענער טשענסעלאר אף עקס־טשעקער. דער לעצטער האט געפרעגט, פארוואס סנאודען נעהמט ניט אויף קיין דעפוטאציעס פון קאמערציעלע קערפערשאפטען איידער ער ברייננגט אריין זיין בודזשעט.

סנאודען האט סארקאסטיש געענטפערט אז עס אמוזירט איהם ניט פארטרעטער פון קאמערציעלע קערפערשאפטען ווי טשורטשהיל איז געוואוינט. די קאנסערוואטיווען האבען געמאכט א טומעל, אבער דער ספיקער האט געזאגט אז דאס איז געווען אן ענטפער.

אימיגראציע פאליסים וועלען באשטימט ווערען פון פראווינצען

אטאווא, מערץ 4.

עס איז דא היינט דערקלעהרט געווארען אין אפיציעלע קרייזען, אז די רעגירונג וועט ענדערען איהר אנגענומענע אימיגראציאנס פאליסי.

ווי עס ווערט פארשטאנען וועט די רעגירונג איבערלאזען די פראגע פון אימיגראציע צו די פראווינצען, און וועט זיך אליין פארנעהמען מיט אויפפאסען. דאס הייסט זי וועט אויפפאסען אויף דער צאהל און וועגען באזעצען די אימיגראנטען.

דער דייוויס פראצעס געהט אן

מאנטרעאל מערץ 4.

היינט איז געווען דער צווייטער טאג פון פראצעס וועלכען לוידי דייוויס, די פרוי פון פארשטארבענעם אידישען סער, סער מארטימער ב. דייוויס, זי פארלאנגט אז לארד שאהנעסי, וועלכער איז דער אפעקון פון דעם עסטייט, זאל מעהר קיין אפעקון ניט זיין.

צרות פון קינדער

א שפאנענדער ראמאן פון אידישען לעבען אין פוילען

פון מ. ווארשאווער

(פארזעצונג)

— זי וועט דאך האבען ביי מיר א מלאכות — האט דער מאן שווארץ גענומען ריידען שטיל און גיפּערעסט — איך שרייב אפּ אויף איהר נאמען א גאנץ הויז, איך האב א סך בריליאנטען. דאס אלץ וועט זיין איהרס.

— אבער איהר זייט דאך צוויי מאל אזוי אלט, ווי מיין טאכטער.

— איז וואס? פארקעהרט, איז נאך בעסער, וועל איך נישט לויפען צו אנדערע, וועט זי זיין זיכער מיט מיר.

די לעצטע ווערטער האבען נאך ערגער געווירקט אויף ר' איטשע'ן. זיי זענען געוועזן קאלט און נאקעט, אזוי ווי מעסערס. זיי זענען געוועזן גראב און פראסט, אזוי ווי ראזאווע ברויט. כאטש זיי זענען געוועזן עהרליך. ר' איטשע האט געפיהלט, אז דאס זענען ווערטער, וואס געהען ארויס פון דער טיפעניש פון הארץ — אבער די גראב־יונגישקייט פון מויל, וואס האט זיי געזאגט, האבען פשוט גע־פיינינט ר' איטש'עס איידעל, חסידיש־נגידיש געמיט. ער האט דאס נישט געקענט סובל זיין. און ווי אזוי וועט די דאזיגע גראב־יונגישקייט קאנען סובל זיין זיין חנה'לע?

ביידע מענער האבען א ווײלע געשוויגען. אין דער באנקעטלע זענען אנגעקומען פרישע מענשען. די מוזיק האט נאך העכער, נאך פרעהליכער גענומען שפּיעלען. פון א זייטיג טישעל האט אימיצער געלאכט. עפּעס אזא הויך און חוצפּה'דיג פרויען־געלעכטער האט זיך אהער געטראגען פון א זייטיג טישעל.

נישט ווילענדיג און נישט קענענדיג ענטפערען דעם פאן שווארץ, האט ר' איטשע אויפגעהויבען די אויגען און א קוק געטאן אהין, פון וואנען עס האט זיך דערטראגען דאס הויכע, חוצפּה'דיג געלעכטער.

ער האט דערזעהן זיצען עטליכע יונגע מענער מיט עטליכע יונגע דאמען. שעהן, עלעגאנט אנגעטאן, מען האט געשמועסט מיט זיך און די יונגע פרויען האבען דאס אזוי הויך געלאכט.

אבער דאס וואלט גארנישט אויסגעמאכט. ר' איטשע'ן וואלט עס נישט געארט. ער וואלט דארויף קיין שום אכט נישט געלייגט.

אבער נישט ווייט פון יענעם טישעל ביי א צווייט טישעל האט ר' איטשע בורשטין פלוצלונג דערזעהן א פאר גרויסע, אויפגעריסענע, שווארצע פרויען־אויגען, וואס האבען זיך איינגעגעסען אין איהם, ווי צוויי בלוטיגע וואונדען.

ביי יענעם טישעל איז געזעסען א מאן מיט א פרוי.

א בלאנדער מאן מיט א ברונעטער פרוי. דער מאן האט געהאט שפּיציגע, בלאנדע, גוי'אישע וואסעלאך און ביי דער פרוי האבען פון אונטער ווייסען הוט ארויסגעקוקט טיעף־שווארצע האר און אין די אויערען האבען זיך געוויעגט צוויי גרויסע, שמאל־געשניטענע גרינע רינגען.

די דאזיגע פרוי האט פאר'עקשנ'ט און טיעף געקוקט אויף ר' איטשע'ן.

דאס גאנצע לייב ביי ר' איטשע בורשטין איז אויפגעגליהט געווארען. זיינע ווייכע, מידע אויגען, וואס דאבען ליעב געהאט צו בלעטערען איבער די שורות פון משניות'ן — האבען זיך אראפּגעלאזט, איבער דער שעהנער, ברייטער בארד איז דורכגעלאפען א שאטען פון טיפען צער, פון גרויס עגמת־נפש און פון טיפער, אידישער געפאלענקייט.

ער האט זיך אוועקגעכאפּט דאס פנים פון יענעם ווייטען טישעל און דערזעהן נעבען זיך דעם שווארצען איד, וואס שרכנ'ט זיך צו זיין חנה'לע.

און איצט, נאכדעם ווי ער האט זיך געטראפען מיט די אויגען פון יענער ברונעטער פרוי, האט ר' איטשע בורשטין פארשטאנען, אויף קלאר פארשטאנען, פון וואנען עס האט זיך גענומען די דרייסטקייט ביים געוועזענעם "אקריטשע שניידער", צו שרכנ'ענען זיך צו דער פאנע בורשטין.

ער האט פארשטאנען, אז דאס נעהמט זיך צוליעב יענער דארט, וואס זיצט מיט יענעם, וואס האט אזעלכע שפּיציגע, גוי־אישע וואנסעלאך.

ווען נישט יענע דארט, וואלט אזא שניידער־יונג ניט געוואגט אויסצוציהען זיינע גרויסע, חוצפּה'דיגע הענט צו חנה'לען; ווען ניט יענע דארט, וואלט ער, ר' איטשע, געקענט קוקען מענשען גלייך אין די אויגען אריין; ווען ניט יענע דארט, וואלט אויף דער משפחה, וואס הייסט בורשטין — נישט געהאנגען קיין אייביגער שענדליכער פלעק.

— וואס האט איהר זיך אזוי פארטראכט, ר' איטשע? — האט ער געהערט הערמאן שווארצ'ס אנגעגאסען קול.

ר' איטשע האט זיך אזוי ווי אויפגעוועקט. ער האט געהאט א מענשליך קול. אבער אויסגעוויזען האט זיך איהם, אז דאס קלינגען ערגעץ גלעקער פון קלויסטערס. פון אלע ווארשאווער קלויסטערס האבען זיך צוקלונגען גלעקער. זיי שרייען, זיי רופען איבער אלע מערק און איבער אלע גאסען:

— מרים! בים־באם, מרים! בים־באם...

ר' איטשע האט זיך אויפגעשטעלט.

— איהר געהט שוין? — האט שווארץ הנאה'דיג געפרעגט.

— יא. איך מוז שוין געהן.

— איז וואס־זשע בלייבט?

— כ'וועל איבעררײדען, כ'וועל איבעררײדען, — האט ר' איטשע אין איילעניש געווארפען קורצע זאצע.

— קאן איך האפען?

— כ'וויים נישט. כ'מוז דאך זי אויך פרעגען.

— כ'פארלאז מיך אינגאנצען אויף אייך — האט הערמאן שווארץ ווארים געדריקט די האנט פון ר' איטשע בורשטין און זיי האבען זיך געזעגענט.

שווארץ איז נאך געבליבען זיצען און ר' איטשע האט גיך גענומען ארויסגעהן, נישט קוקענדיג אויף קיין שום מענש.

ער האט האסטיג געשטעלט דעם שטעקען, נאך האסטיגער געשטעלט די טריט און אין דער האסטיגקייט האבען אפּגעקלונגען די גלעקער פון די קלויסטערס.

— מרים! בים־באם, מרים! בים־באם!

אין דער אייגענער צייט האט א זייטיג אויג געקאנט באמערקען, ווי ביי יענעם טישעל, פון וואנען ס'האבען געקוקט די אויגען אויף ר' איטשע'ן — האט די ברונעטע פרוי גיך גערעדט צום בלאנדען מאן, גיך און האסטיג גערעדט. דער מאן האט געענטפערט אויך האסטיג און אויך גיך. עס האט אויסגעזעהן, אזוי ווי זיי וואלטען זיך געשפּארט.

אין מיטען שפּארען האט זיך די פרוי אויפגעשטעלט — איבערגעלאזט דעם בלאנדען מאן איינעם אליין און מיט גיכע, דראבנע טריטעלאך, געקירעוועט זיך צום ארויסגאנג פון גערטענדעל.

אין קליינעם באגאטעל־געסעל איז געוועזן טונקעל. עס האט געשמעקט מיט בוימער.

אז די פרוי איז ארויסגעקומען אויף דער גאס האט זי געזעהן געהן גיך א מענש, וואס האט הויך און איילig געקלאפּט מיט א שטעקען איבער'ן טראטואר.

זי האט אויך גענומען געהן גיך. זעהט אויס, אז זי האט געוואלט דעריאגען יענעם מענש, ס'הייסט ר' איטשע בורשטין.

מוז זיין, אז ר' איטשע האט געפיהלט פון הינטען, אז אימיצער געהט איהם שנעל נאך, האט ער נאך העכער גענומען קלאפּען מיט'ן שטעקען און נאך ברייטער געשטעלט די טריט.

אין מיטען אבער האט ער דערפיהלט, ווי אימיצער איז איהם אונטערגעקומען פון הינטען און אנגעכאפּט זיין שטעקען:

— טאטע! — האט ער דערהערט אויף אידיש א גיך, הייס קול.

(ווערט פארגעזעצט)

אן עהרען אווענט פאר ראשעל ראזענפעלד

ווי מען לאזט אונז וויסען פון סטענדערד טעאטער, וועט מיטוואך דעם 19־טען מערץ פארקומען דער עהרען אווענט פון ראשעל ראזענפעלד, די פּרימאדאנא פון סטענדערד טעאטער.

פאר די טעאטער געהער דארף מען ראשעל ראזענפעלד ניט פארשטעלען, שוין דאס צווייטע יאהר ווי זי סטארעוועט אין סטענדערד טעאטער, און דער עולם איז צופרידען פון איהר שפּילען.

דער אווענט פון 19־טען מערץ דארף זיכער זיין אן ערפאלג.

WHEN IN NEED

האט אין זינען אז מיר האבען שטענדיג גענוג קעש — איהר קאנט לייען וועלכע סומע איהר ווילט אויף קורצען נאטים און אויף זעהר גינסטיגע טערמס צו אויסצאהלען.

דאנדעס און ספּעדיינע ברענטש
514 דאנדעס סט. וועסט.
CENTRAL FINANCE CORPORATION
BRANCH OFFICE
514 Dundas St. West cor. Spadina, Trinity 4862
C. I. BENJAMIN, Manager

מיר לייהען געלט פון 1.00 ביז 5 טויזענט דאלאר
אויף דיימאנדס, דזשועלרי און אנדערע ווערטפולע סעקיוריטיס. גוטע באהאנדלונג גאראנטירט.
SECURITY LOAN CO.
83 קווין סט. וועסט

רעוו. ש. ז. גרינגארטען
אנערקענט אין אלע האספּיטעלער אלס מוהל פון ערשטען גראד. אויך און אינטעליגענטער מסדר קדושין
רופט מיר אויף אייערע שמחות. איך וועל אייך דיענען צו דער בעסטער צופרידענהייט.
פאר ארימע אומזיסט
מיין אדרעס:
395 מארקהאם סטריט
טעלעפאן טריניטי F 8406

Donnelly & Co.
TRADE AUCTIONEERS
SPRING COATS and DRESSES
IN DETAIL.
WE ARE INSTRUCTED BY
Humphrey Colquhoun
TRUSTEE,
to offer for sale by public auction, in detail, on the premises, 544 Dundas St. West,
ON
FRIDAY, MARCH 7th
AT
11.00 o'clock a.m., sharp
The Dress and Coat Stock and Fixtures belonging to the Estate of
MAX GOLDMAN
TRADING AS THE
NEW YORK SAMPLE SHOP
544 DUNDAS ST. WEST, TORONTO
STOCK
Spring Coats, Fur-trimmed Coats, Crepe Dresses, Silk Dresses, Georgette Dresses, Velvet Dresses, Evening Dresses, etc.
FIXTURES
Two 10-foot Wall Cases, Mirror, 18"x60"; Wicker Chairs, Drop Shades, Brackets, Figures, Display Stands, Awning, Secretary, Rudd Gas Heater, Electric Drop Fixtures, etc.
TERMS CASH
Stock open for inspection on Friday morning previous to sale.

טשעסטערפיעלד סעטס
געמאכט צו ארדער און רעמאדעלט, לויט אייער אייגענעם פארלאנג און געשמאק.
מיר גאראנטירען אונזער ארבייט און נוצען די בעסטע מאטעריאלען.
פולשטענדיגע צופרידענהייט גאראנטירט. אלע לייטעסט סטיילס און דעזיינס.
מיר גיבען אויך אויף לייכטע אויסצאהלונגען.
הענדעלמאן אפּהאלסטערינג קא.
טריניטי 4176

פארזיגעלטע טענדערס אדרעסירט צום אונטערגע'חתמ'עטען און באצייכענט "טענדער פאר עספלאנייד האפען ריקאנסטרוקציע, קאבורג, אנט.," וועלען דערהאלטען ווערען ביז 12 א זייגער בייטאג מערץ 20, 1930, צו אויפבויען דעם עספלאנייד האפען אין קאבורג, נארטאמבערלענד קאונטי, אנט.

פלענער און פארמעס פון קאנטראקט קאנען געזעהן ווערען און ספּעסיפיקאציעס און פארמעס פון טענדער באקומען ווערען אין דיזען דעפּארטמענט, אין די אפּיסעס פון די דיסטריקט אינזשעניערס, עקוויטי בילדינג, טאראנטא, אנט., טאראנטא בילדערס עקסטשיינדזש און קאנסטראקשאן אינדוסטריעס, 1104 בעי סט., טאראנטא, אנט., און אין פּאסט אפּיס, קאבורג, אנט.

טענדערס וועלען ניט באטראכט ווערען, סיידען זיי זענען אויסגעמאכט אויף געדרוקטע פארמעס צוגעשטעלט פון דעם דעפּארטמענט און לויט די קאנדיציעס וואס זענען דאבטען אנגעגעבען.

יעדער טענדער מוז באגלייט ווערען פון אן אקצעפּטירטען טשעק אויף א געטשארטערטער באנק, צאלבאר צום ארדער פון דעם מיניסטער אף פּאבליק וואירקס, לויט 10 פּראצענט פון דער סומע פון טענדער. באנדס פון דער דאמיניאן אף קענעדע אדער באנדס פון דער קענעדיען נײשאנעל ריילוויי קאמפּאניע וועלען אויך אנגענומען ווערען אלס סעקיוריטי, אדער באנדס און א טשעק אויב נויטיג צו אויסמאכען די פולע סומע.

באמערקונג: — בלו פּרינטס קאנען באקומען ווערען אין דיזען דעפּארטמענט דורך דעפּאזיטען אן אקצעפּטירטען טשעק פאר דער סומע פון $20.00 צאלבאר צום ארדער פון דעם מיניסטער אף פּאבליק וואירקס, וואס וועט אומגעקערט ווערען, אויב דער אנבאטער וועט אנגעבען א רעגולערען אנבאט.

ביי ארדער,
N. DESJARDINS,
סעקרעטער.
דעפּארטמענט אף פּאבליק וואירקס,
אטאווא, פעברואר 27, 1930.

סטיצקיס סייל
איך געה ארויס פון די דזשאבינג ביזנעס, און מיר זענען גרייט צו פארקויפען די סחורה צום פּובליקום פאר דזשאבינג פרייזען צום ריטייל טרייד.
קומט און איבערצייגט אייך ווי ביליג איהר קענט קויפען סחורה ביי מיר.
דער סטאק באטרעפט ארום 35 טויזענט דאלאר פון סילקס און וואולענס.
קומט און סייפט געלט.
ה. סטיצקי
358 ספּעדיינא עוועניו.
טעלעפאן טריניטי 5855.

פייפּער הענגינג און פיינטינג
איך מאך די בעסטע דזשאבס אין פיינטינג און פּייפּערהענגינג. גוט און ביליג. בייסטע צופרידענהייט. טעלעפאנירט גלייך טריניטי W 7304.
מ. קירשענבוים 30 קאר סטריט.

קארפּענטער
און דזשענעראל קאנטראקטאר
י. קאץ
נעהמט ארבייט פאר הארדוואוד פלארס, פענסי ארבייט, אלע סארטען ארבייטען און הויז אלטעריישאנס, אויך אלערליי פעקטארי ארבייט.
79 מיידזשאר סט.
טעלעפאן קינגסדייל 8442. מיר
מאכען ארבייט אויף אויסצאהלונגען אויך

פארזיגעלטע טענדערס אדרעסירט צום אונטערגע'חתמ'עטען און באצייכענט "טענדער פאר א סטראום טרוניאן באסקול בריק, בוירלינגטאן טשענעל, אנט.", וועלען דערהאלטען ווערען ביז 12 א זייגער מערץ 25, 1930, צו אויפבויען דעם סטראום טרוניאן באסקול בריק אין בוירלינגטאן טשענעל, ווענטווארט קאונטי, אנט.

פלענער און פארמעס פון קאנטראקט קאנען געזעהן ווערען און ספּעסיפיקאציעס און פארמעס פון טענדער באקומען ווערען אין דיזען דעפּארטמענט, אין די אפּיסעס פון די דיסטריקט אינזשעניערס, עקוויטי בילדינג, טאראנטא, אנט., טאראנטא בילדערס עקסטשיינדזש און קאנסטראקשאן אינדוסטריעס, 1104 בעי סט., טאראנטא, אנט., און בילדערס עקסטשיינדזש 118 ניו־בוירקס בילדינג, מאנטרעאל, אויך אין פּאסט אפּיס, האמילטאן, אנט.

טענדערס וועלען ניט באטראכט ווערען, סיידען זיי זענען אויסגעמאכט אויף געדרוקטע פארמעס צוגעשטעלט פון דעם דעפּארטמענט און לויט די קאנדיציעס וואס זענען דארטען אנגעגעבען.

יעדער טענדער מוז באגלייט ווערען פון אן אקצעפּטירטען טשעק אויף א געטשארטערטער באנק, צאלבאר צום ארדער פון דעם מיניסטער אף פּאבליק וואירקס, לויט 10 פּראצענט פון דער סומע פון טענדער. באנדס פון דער דאמיניאן אף קענעדע אדער באנדס פון דער קענעדיען נײשאנעל ריילוויי קאמפּאניע וועלען אויך אנגענומען ווערען אלס סעקיוריטי, אדער באנדס און א טשעק אויב נויטיג צו אויסמאכען די פולע סומע.

באמערקונג: — בלו פּרינטס קאנען באקומען ווערען אין דיזען דעפּארטמענט דורך דעפּאזיטען אן אקצעפּטירטען טשעק פאר דער סומע פון $25.00, צאלבאר צום ארדער פון דעם מיניסטער אף פּאבליק וואירקס, וואס וועט אומגעקערט ווערען, אויב דער אנבאטער וועט אנגעבען א רעגולערען אנבאט.

ביי ארדער,
N. DESJARDINS,
סעקרעטער.
דעפּארטמענט אף פּאבליק וואירקס,
אטאווא, מערץ 3, 1930.

צו פארדינגען

מענינג עוועניו, נאהנט פון קאלעדזש, צו פארדינגען און אונטערשטען דופּלעקס אפּארטמענט, 5 רומס, סאן רום הארדוואוד פלארס. אלע קאנוויניעס, גאראדזש, יעצט ליידיג. פרעגען רענדאלף 0889.
1986-3-7

46 סענטער עוועניו צו פארדינגען א סטאר מיט רומס, אלע קאנוויניענס, איינגעטרייט אלס גהאסערי פאר 19 יאהר. 30 דאלאר א מאנאט, מיט אלע פיקטשורס. אורזאכע מופט פרייוועט.
פרעגען קענוואוד 1427.
3957-3-13

צו פארדינגען 5 רומיגען אפּארטמענט אין א מאדערנעם אפּארטמענט הויז אויף יוקליד עוועניו. פרעגען 338½ יאנג סטריט. ערלייד 1357.
3959-3-11

צו פארדינגען א פלעט פון 2 רומס אלע קאנוויניענס, סטיעם היעט. פרעגען 11 סיסעל סטריט.
***

צו פארדינגען א פלעט פון 3 אדער 4 רומס מיט א סאן רום. אלע קאנוויניענס פרעגען 280 מיידזשאר סטריט.
***

פאר ערשט קלאסיגע פעינטינג, פייפּערהענגינג און טעקסטשורינג
טעלעפאנירט:
מר. האלאנד
קינגסדייל 1995

בוקסיפער־אודיטאר
12 יאהר עקספּיריענס וועט פיהרען אייערע ביכער טייל־צייט אדער אודיטען זיי. פרייזען פון 5 דאלאר מאנאטליך און העכער.
אינקאם טעקס רעטוירנס אויסגעפילט.
א. א. גאלדענבערג
75 האמוואודדרייוו.
הילקרעסט W 7504.

פייפּער הענגינג און פיינטינג
געמאכט צו די בעסטע צופרידענהייט און גאראנטירט.
פרייע עסטימייטס געגעבען שנעל.
רופט אונז צו דעקארירען אייער הויז.
ווארט ניט ביז דער לעצטער מינוט.
מ. ב. נארדאן
244 קלינטאן סטריט.
טריניטי j 2015.

באַרגיינס
ווער עס וויל לייגען הארדוואוד פלארס און סקרייפּען אלטע פלארס און ווענירען סטעפּס רופט אפּ:
J. KRAFT
597 שאו סט.
קענוואוד W 6517
מיר נוצען דעם בעסטע מאטעריאל
BUILDERS Moulding Co.
ACME BRAND
HARDWOOD FLOORING
גאראנטירט פאר א פוירסט קלאס דזשאב.
ווארט ניט ביז דער לעצטער מינוט.

ROBINSON

FLOWER SHOP
281 בעי סט.
(לעבן קינג)
עלגין 6655
דאס פלאץ וואו אמת'ע בוקעטען ווערען געמאכט פאר יעדער פאסיגער געלעגענהייט. דער מענש וואס באזארגט א סך טאראנטאר מיידלאך מיט בוקעטען פאר זייערע אונטערהאלטונגען.

צו פארקויפען

איבערצוגעבען א סעקאנד הענד קלאדינג סטאר מיט לייסענס, אויך גוטע וואוינונג, זיכער א לעבען צו מאכען. — פרעגען טעלעפאן עלגין 9695.
3918-3-5)

איך זוך צו קויפען א פערד מיט א וואגען פאר דזשאנק ביזנעס. ווער עס האט צו פארקויפען זאל זיך ווענדען אין "אידישען זשורנאל" באקס 300.
***)

א דרעס מאנופעקטשורער וויל פארקויפען די ביזנעס אדער דעם קאמפּליט פלענט. טעל. קענוואוד 7821.
1989-3-6

צו פארקויפען 1 טאן שעווראליי טראק 1928 מאדעל. גוטען קאנדישאן. מעסיגער פרייז. פרעגען 196 בעווערלי סטריט.
3969-3-9

גרויסער בארגיין בראנזוויק עוועניו 8 רומס, הייסע וואסער באהייצונג, הארדוואוד דורכאויס, בלויז 57 הונדערט, מוז פארקויפט ווערען.
סטאר אויף קווין סטריט וועסט, גוטען ביזנעס סעקשאן.
סעמועלס, טריניטי 3480.
1996

צו פארקויפען א מאפּעט קאמבינײשאן סטאף, גוט ווי ניי, ביליג. פרעגען 820 דאנדעס סטריט וועסט.
3973-3-6

צו פארקויפען א 6 רומיגע סאליד בריק הויז. אלע מאדערנע קאנוויניענס. פרעגען 294 מאנטראוז עוועניו.
3990-2-6

צו פארקויפען א שעהנעם טשעסטערפילד סעט און אנדערע הויז זאכען. גרויסער בארגיין צום שנעלען קויפער. פרעגען 255 גרייס סטריט.
3972-3-6

סער ראבערט בארדען
פרעזידענט פון די
קראון לייף אינשורענס קאמפּאניע
חזן מ. קאפּלאן
ספּעשעל רעפּרעזענטאטיוו
M. KAPLAN & SON
General Insurance
Kaplan Customs Brokers
55-57 YONGE STREET
Elgin 8156-8157
וואוינונג 47 ראוז פארק דר.
טעלעפאן הײלאנד 1960.

האט איהר אויגען טראבעל?
האט איהר קאפּ שמערצען?
דאן זעהט זיך מיט דעם אידישען אפּטאמעטריסט און אפּטישען
דר. הענרי העררים
279 קאלעדזש סט.
(לעבען ספּעדיינע)
אפען ביז 9 אוהר אין אווענט.
Dr. Henry Harris
EYESIGHT SPECIALIST
Phone Trinity 6604
279 College St., near Spadina
Open until 9 p.m.

ח. גראנטשטיין און קא.
דזשענעראל קארפּענטער קאנטראקטארס
און קאבינעט מעיקערס
107 אקספארד סטריט
טריניטי W 2095.
מיר מאכען די בעסטע ארבייט און גאראנטירען די העכסטע צופרידענהייט. ווענדט זיך צו אונז און מיר וועלען אייך געבען די בילינסטע עסטימייטס פאר
פראנטס, גאראדזשעס, ווארענדעס, פרענטש טירען, פארשידענע פעקטארי ארבייט
א. ז. וו.
ספּעציעלער פרייז פאר הארדוואוד פלארס. מיר נעמען אן פון דעם גרעסטען ביז'ן קלענסטען דזשאב און גאראנטירען פולסטע צופרידענהייט.

פארלאנגט

א שו"ב מומחה מיט פּראקטישע פעהיגקייטען צוגעפּאסט צו אלע פאדערונגען פון א קהלה אין א קאנטרי, פארלאנגט א שטעלע.
ווענדען זיך שריפטליך זשורנאל באקס 500.
***

פארלאנגט א מיידעל עקספּיריענס אפּרייטאר צו דרעסעס. פרעגען אין 263 גרייס סטריט.
3953-3-5.

א דייטשע פרוי פארלאנגט צו טאן הויז ארבייט ביים טאג. זעהר א גוטע ארבייטארין. טעל. טריניטי W 5466.
3956-3-5

פארלאנגט א בעקער א גוטען ארבייטער. מעג זיין א גרינער, אין טימינס אנטעריא. שרייבט צו מר. א. פּעטענט, באקס 403 טימינס אנטעריא.
3964-3-6

אוילקלאט און קארפּעטס געלייגט און געפיקסט. עקספּערט ארבייט.
טעל. הילקרעסט M 2304.
3963-311

א דייטשע פרוי פארלאנגט הויז ארבייט ביים טאג. פרעגען טריניטי j 4786 אדער 169 מיקאל סטריט.
3961-3-6

א גוט עקספּיריענסד דעזיינער און עקזאמינער אויף מיסיס און טשילדרענס קאוטס, זוכט א פּאזישאן.
טעלעפאן קינגסדייל 6219.
3960-3-5

פארלאנגט אן עקספּיריענסד סיילס מיידעל אין פּיפּעלס טיי און קאפי סטאר 284 קווין וועסט. עלגין 7832
3965-3-5

אן עקספּיריענסד דייטשער קארפּענטער פארלאנגט צו טאן יעדער סארט ארבייט. קען טאן גוטע ארבייט. פרעגען 28 פהיבי סטריט.
3958-3-6

פארלאנגט א מיידעל צו הויז ארבייט פרעגען 36 קארלינג עוועניו. טעלעפאן לאמבארד 5320.
3966-3-5

פארלאנגט א מיידעל אין א פרוכט סטאר מיט עקספּיריענס. מעג זיין א גרינע פרעגען 60 קענזינגטאן עוועניו.
3968-3-5

פארלאנגט גלייך אן ארם האל סוירדזשער, פרעגען פּרינסטאן טיילארס 439 קינג סטריט וועסט.
1992

מושב זקנים פארלאנגט א פרוי פאר נאכט דיוטי צו נוירסינג ארבייט. פרעגען ה. בראון 31 סיסעל סטריט.
1991-3-7

פארלאנגט עקספּיריענסד אפּערײטארס צו סוטס, מוזען זיין גוט עקספּיריענסד, פרעגען בעל גארמענט 110 ספּעדיינא עוועניו.
1995

פארלאנגט צו קויפען אלערליי הינטלאך, בעסטע פרייזען געצאהלט.
טעל. טריניטי j 3155.
199-3-7

פארלאנגט א מיידעל צו הויז ארבייט מוז קענען קאכען. טעלעפאנירט פון 4 ביז 6 הילקרעסט 7999.
1994-3-6

איך נעהם קינדער אכטונג צו געבען ביי מיר אין הויז. גוטען אטענשאן. גוטע רעפערענס. טעלעפאנירט טריניטי 8533.
3962

עלעקטרישען
הויז ווייערינג און ריפּיירינג, עסטימענטס. קיין דזשאב צו גרויס אדער צו קליין. קיין שארען צו דעקאראציעס ביים פיקסען.
איך האב אויך א פולען סטאק פון הארדוועיר פיקסטשורס, לעמפּס און רופינג סופּלאיס.
דזש. דזשייקאבסאן
926 דאנדעס סטריט, וועסט.
טעלעפאן טריניטי 2111.

אליהו דאגלאס
ROYAL TICKET OFFICE
153 Queen St. W. Ad 2047
אפיציעלער אגענט פון אלע שיפס קאמפּאניעס.
שיפסקארטען, אימיגריישאן, אינשורענס, סיטיזען פּייפּערס,
א. ז. וו.
דאלארען נאך אייראפּא
שיקט דורך אונז געלט צו אייערע אין דאלארען.
קרובים, גאראנטירט אויסגעצאהלט ספּעציעל איז עס וויכטיג פאר רוסלאנד.
געלט געשיקט יעדען טאג ביי פּאסט, ריידיא, קייבעל.
שנעל ראיעל

דער אידישער קעניג

היסטאריש-שפאנענדער ראמאן פון חורבן בית ראשון, ביז בנין בית שני.

באארבייט ספעציעל פאר'ן „זשורנאל"

פון יבם

(41-טע פארזעצונג)

דאס טרעפט אלץ אמאל, אבער נאטירליך ווייסען מיר, אז מעהר מענשען זיעגען איבער וועניגער, נאר וואס קומט ארויס פון אונזער ארגומענטירען, איך זאג דיר קורץ, אז ווען דו זאלסט מיך פרעגען פריהער א ראטה צי דו זאלסט ארויסטרעטען געגען די רוימער, וואלט איך דיר געווי'ס ניט געהייסען, נאר יעצט איז שוין פאר פאלען, קוים האסטו שוין אנגעהויבען און האסט געזיעגט, טו ווייטער, און גאט זאל דיר צו הילף שטעהן.

איך האף רבי, אז מיר וועלען אימער זיעגען, דאס איז ניט ווי מען מיינט, אז די רוימער זענען די גרעסטע העלדען אין דער וועלט, מיר האבען שוין געזעהן אז זיי זענען אויך שוואכע מענשען ווי אלע.

וויפיעל סאלדאטען האסטו? — האט יעקב בן יוסי געפרעגט.

איך האב א האלבען מיליאן סאלדאטען, נאר אויסגעקליבענע וואס קאנען זיך שטעלען אפילו געגען דעם טייפעל אליין האב איך ביז צוואנציג טויזענט. דאס גאנצע מיליטער האב איך צוטיילט אין לעגיאנען, און אין יעדען לעגיאן האב איך פון די צוואנציג טויזענט גרויסע העלדען אריינגעגעבען אום זיי זאלען די איבעריגע דערמוטיגען.

וואו איז יעצט רבי עקיבא? — האט רבי יהושע געפרעגט.

רבי עקיבא איז דער אידישער גרעטער געניוס — האט בר כוכבא געענטפערט — ער איז דער איינציגער פון אונזערע געלעהרטע וואס העלפט מיר מיין גרויסען פלאן אויסצופיהרען, ער האט אין א קורצער צייט אלע אידישע הערצער צו מיר צו געווענדעט, און אונזער פאלק וועלכעס איז געווען צוטיילט איז היינט געווארען איין פאלק, און פון אלעמענ'ס הערצער איז געווארען איין הארץ, און אבוואהל מיר זענען געגען אנדערע פעלקער נאך גאר א קליין פאלק אבער דורך דער איינהייט וואס איז יעצט געווארען אין אלע גלידער פון דעם יודענטום, קאנען מיר זיך יעצט שטעלען געגען דאס גרעסטע פאלק.

נו, און דו יעקב פרעגסט גאר ניט וואו איז דיין כלה געבליבען? — דאט רבי יהושע לאכענד געזאגט צו יעקב בן יוסי.

ווער איז דיין כלה? — האט בר כוכבא געפרעגט יעקב'ן.

מיר איז א וואונדער אז דו זאלסט ניט וויסען אז מיין כלה איז רבי עקביא'ס טאכטער.

ווער, אסנת איז דיין כלה? — האט בר כוכבא העכסט ערשטוינט איהם געפרעגט.

יא, זי איז מיין כלה.

פון ווען אן?

שוין צייט א יאהר, אלס רבי עקיבא איז געווען אין רום האט ער מיר אליין פארגעלייגט איך זאל הייראטען מיט זיין טאכטער, איך בין דאמאלס מיט איהם געפאהרען נאך ירושלים און האב געזעהן זיין אסנת'ן און מיר זענען געווארען חתן כלה

וואס הייסט איהר זייט געווארען חתן כלה, האט דיר אסנת געזאגט אז זי וויל זיין דיין פרוי? — האט בר כוכבא נייגעריג געפרעגט.

איך האב זי ניט געפרעגט, פאר מיר איז גענוג געווען רבי עקיבא'ס ווערטער, ווארשיינליך וועט ער ניט טאן מיט זיין טאכטער א שידוך, ניט וויסענדיג ריכטיג צי זי איז דאצו מסכים.

עס טוט מיר זעהר לייד דיר צו מעלדען, אז דו לעבסט אין טעות ברודער יעקב — האט בר כוכבא געזאגט שמייכלענד — אסנת קאן דיין כלה ניט זיין.

פארוואס קאן זי מיין כלה ניט זיין? — האט יעקב פארוואונדערט געפרעגט.

ווייל זי איז געווארען א כלה פאר מיינעם א סאלדאט, בר סוסי.

ווי איז דאס מעגליך רבי עקיבא זאל זיין ווארט ברעכען?

מיר שיינט אז רבי עקיבא ווייס נאך דערפון ניט.

נו, און אסנת וועט טאן א שידוך אהן דעם פאטער צו פרעגען?

מסתמא ווייס זי אז איהר פאטער וועט איהר אין וועג ניט שטעהן.

דאס גלויבט זיך מיר גארניט — האט יעקב פארשעהמט געזאגט — נאר זאג מיר וואו איז זי אצינד?

זי וואוינט אין דער שטאדט ביתר.

איך מוז אהין פאהרען, און מוז ערפאהרען וואס דאס באדייט.

פאהר אין גאטעס נאמען, וועסטו זיך איבערצייגען אז איך האב רעכט.

אין דער מינוט האט מען איהם געמאלדען, אז בר סוסי איז געקומען.

בר סוסי איז שוין דא? — האט בר כוכבא א געשריי געטאן אויפשפרינגענדיג פון זיין ארט — זאל ער אריינקומען.

ער האט גאר פארגעסען אז ער האט ערשט געזאגט יעקב'ן, אז אסנת איז געווארען בר סוסי'ס כלה, דער געדאנק אז בר סוסי האט איהם געווים א גרוס געבראכט פון זיין הוים געליעבטער אסנת'ן האט איהם ווי בארוישט.

עס האט לאנג ניט געדויערט און בר סוסי איז אריינגעקומען.

בר כוכבא איז איהם אנטקעגענגעלאפען, און נאכדעם ווי ער האט פארצייהונג געבעטען ביי זיינע געסט דערפאר וואס ער לאזט זיי דא איבער אליין, איז ער אריינגעגאנגען מיט בר סוסי'ן אין א באזונדער צימער.

דער אבשייליכער מענש וועט זיין אסנת'ס מאן? — האט זיך יעקב געקלערט — איז דאס מעגליך אז די קלוגע שעהנע אסנת זאל זיך באשליסען צו טאן אזא שידוך.

(ווערט פארגעזעצט)

חנה האלענדער אין א וואונדערבארע ראלע

די גוט באקאנטע צום טאראנטאר עולם חנה האלענדער, טרעט אויף אין א וואונדערבארער ראלע פרייטאג און שבת אין דער פיעסע „דזשייקאב'ס קינדער", וועלכע ווערט געשפיעלט אין סטענדערד טעאטער.

די טעאטער געהער געדענקען געווים דאס שעהן שפילען פון מאדאם האלענדער, וועלכע האט דא געשפילט א סעזאן לאנג.

אין דער פיעסע „דזשייקאב'ס קינדער", א פיעסע פון דער איצטיגער צייט, פארזיכערט מאדאם האלענדער, אז די טעאטער באזוכער וועלען זיין מעהר ווי צופרידען, און חנה'ם א פארזיכערונג איז א גאראנטי אז פרייטאג און שבת וועט זיין פרעהליך אין טעאטער.

בילעטען זענען שוין צו באקומען אין באקס אפיס פון סטענדערד טעאטער.

נייעס ביי אונז אין שטאדט

14 הונדערט דאלאר געשאפען פאר'ן פאלקס פאראיין ביי מיטינג פון דירעקטארען באארד

ביי א מיטינג פון דער דירעקטארען באארד פון פאלקס פאראיין, וואו בלויז 12 באארד מיטגלידער זענען אנוועזענד געווען איז אויפ'ן פלאץ געשאפען געווארען א סומע פון פערצעהן הונדערט דאלאר. דאס איז א זעהר צופרידענשטעלענדע ביישטייערונג, נעמענדיג אין אנבאטראכט די קליינע צאל מיטגלידער וואס זענען געווען ביים מיטינג.

בכלל געהט אן די ארגאניזירונגס-ארבייט פאר דעם פאלקס פאראיין קאמפיין צו שאפען 40 טויזענט דאלאר, זעהר צופרידענשטעלענד. ווי באקאנט וועט דער קאמפיין זיך אנהויבען מאנטאג אווענט דעם 17-טען מערץ און וועט געדויערן בלויז עטליכע טעג, ווען די פולע סומע וועט דארפען געשאפען ווערען. די קאמפיין טוער זענען זיכער אז די פערציג טויזענט דאלאר, וואס איז באשטימט געווארען צו געשאפען ווערען, וועט אהן קיינע שוועריגקייטען גזאמעלט ווערען, שאצענדיג לויט דעם ענטוזיאזם און געהויבענער שטימונג וואס עס הערשט ארום דעם קאמפיין.

די פארזאמלונג וואס איז אפגעהאלטען געווארען פון די פרעזידענטען, סעקרעטארען און דעלעגאטען פון פארשיעדענע ארגאניזאציעס איז געווען א גרויסער דערפאלג. אלע דעלעגאטען האבען פארשפראכען צו העלפען דעם פאראיין אין זיין קאמפיין סיי פינאנציעל און סיי מאראליש.

די פאלגענדע ארגאניזאציעס זענען געווען פארטראטען: — מינסקער פארבאנד, דורך מר. קאצמאן און מר. ענדערסאן; לאקאל 22, אמאלגאמייטעד יוניאן, דורך מר. פישמאן; היברו פרענדלי, דורך מר. פרידמאן און מר. צימערמאן; ראדאמער סאסייטי, דורך מר. גרין; טאראנטא אינדעפענדענט בענעוואלענט, דורך מ. טוזמאן; היברו סיק בענעפיט דורך מר. פאקס; יאנג מענס היברו, דורך מר. דזשייקאבס; בני יעקב, דורך מר. פרינגארדען; טאראנטא היברו, דורך מר. סעמיועלס; קענעדיען היברו, דורך מר. מעקס; ציון בענעוואלענט, דורך מר. גרין; ליניצער סאסייטי, דורך מר. באק און רעזניק; נאראיעווער לידיס אוקזילערי, דורך מרס. קאהל; בני-יעקב לידיס אוקזילערי, דורך מרס. שאפירא; קענעדיען היברו לידיס אוקזילערי, דורך מרס. קינג; פרייד אף איזראעל, לידיס אוקזילערי, דורך מרס. רייקין און מרס. שוקין; פאלקס פאראיין לידיס אוקזילערי, דורך מרס. שלאנגער, טשערליידי.

היינט אווענט א ספעשעל מיטינג פון די אידישע גראסערי אסאסיאיישאן

די אידישע גראסערליוט, וועלכע האבען זיך ארגאניזירט פאר די לעצטע עטליכע יאר, איינצופירען פארבעסערונג אין דעם אידישען גראסערי טרייד, האבען דערגרייכט באדייטענדע רעזולטאטען.

ביי דעם היינטיגען מיטינג וואס וועט פארקומען 7.30 אווענט אין 350 דאנדעס סטריט וועסט, וועט פארהאנדעלט ווערען די פראגע וועגען געוויסע סחורות וואס די אסאסיאיישאן האט געקויפט פאר ספעציעלע באדינגונגען און אלע מעמבערס דארפען אנוועזענד זיין.

„עונג שבת" קלוב געגרינדעט אין בראנזוויק תלמוד תורה

א קלוב מיט'ן נאמען "עונג שבת" איז געגרינדעט געווארען פון די שילער פון דער אינגערער ישיבה פון בראנזוויק עוועניו תלמוד תורה. דער קלוב וועט האבען פארזאמלונגען שבת נאך מיטאג פאר אינגלאך פון 10 ביז 15 יאר אלט. עס וועלען פארקומען לעקציעס, געזאנג, רעפרעשמענטס און מנחה דאווענען.

די בעאמטע פון דעם נייעם קלוב זענען: אהרן שולמאן, פרעזידענט; יעקב סאקאוויטש, סעקרעטאר; יוסף ליכטיג, רעפרעשמענטס קאנווינער; דוד ערדעל תפילה-אנפירער; אברהם זעלדין, געזאנג אנפירער.

אינגלאך פון פערטען יאר און העכער אדער אינגלאך פון אויסער דער תלמוד תורה קאנען אנגענומען ווערען בלויז מיט דער גוטהייסונג פון דער קאמיטע.

די ציטווייליגע עלטערן עקזעקוטיווע, האט אפגעהאלטען א געמיינשאפטליכע פארזאמלונג מיט די לערער פון תלמוד תורה אין תלמוד תורה. מר. פראנק איז געווען פארזיצער. און די פאלגענדע לערער זענען אנוועזענד געווען: מר. זינגלמאן, מר. שקאפ, מר. יאקובער, מר. פערלשטיין, מר. שובין און מיס דזשעראדר. פון די עלטערען-עקזעקוטיווע זענען אנוועזענד געווען: מרס. קאהאנאוויטש, מר. און מרס. סאקאוויטש, מר. קאהל, מר. שווארץ, מר. בעקערשפיגעל, מר. עפשטיין, מר. גראסמאן, מר. ראגאל, און חזן הערמאן.

עס איז באשלאסען געווארען צו פארגרעסערן די עקזעקוטיווע דורך אויסקלייבען פארשטייענדע פון יעדען קלאס פון תלמוד תורה צו דורכפירען א קאמפיין צווישען די עלטערען פאר אידישער דערציאונג. אויך צו גוטהייסען דעם פארלאנג פון מר. פראנק צו איינפירען א העברעיאישע אפטיילונג אין דעם ענגליש-אידישען וואכענבלאט "סטענדערד".

פרוי דערהרג'עט אריבער גייענדיג די גאס

וועלענדיג אריבערגעהן דאנדעס סט. לעבען יאנג סטריט איז מיס מיימי רייען, 45 יאר אלט, פון בלור סטריט איסט, איבערגעפארען געווארען פון א שווערען טראק, און זי האט באקומען אזעלכע וואונדען, אז איז געשטארבען באלד נאכדעם ווי זי איז צוגענומען געווארען אין סט. מייקעלס האספיטאל.

לויט ווי די פאליציי גיט איבער האט די פרוי געוואלט אריבערגעהן די גאס, טראץ דעם רויטען טרעפיק סיגנאל, און דאריבער איז דער דרייווער, הערבערט טארנטאן, ניט פארהאלטען געווארען.

היינט אווענט אין דער אנשי ענגלאנד שוהל

אין האל פון דער אנשי ענגלאנד שוהל, ספעדיינא עוועניו, קומט היינט פאר א באזאר צו גונסטען א זונטאג שולע און אנדערע גוטע ארבייטען וועלכע ווערען דורכגעפיהרט פון דער עדת ישראל אנשי רומעניען לידים אוקזילערי.

ביים באזאר וועלען זיין היימישע מאלצייטען, גוטע צובייסענס, גיימס און און ארקעסטער צום טאנצען.

דער גאנצער אידישער עולם, איבערהויפט רומענישע, זענען געלאדען צו פארברענגען א פרעהלאכען טאג און אווענט.

האבען געפראוועט א שעהנע חתונה

לעצטען זונטאג איז אין דער בית יעקב שוהל, הענרי סטריט, געפראוועט געווארען די חתונה פון יעקב גלאזמאן פון שיקאגא, צו חוה פרימער, די טאכטער פון מר. און מרס. רפאל פרימער. די כלה אליין איז א טעטיגע טוערין אין באראבאו מיידלאך קלוב פון אידיש נאציאנאלען ארבייטער פארבאנד. דער חתן איז א טעטיגער טוער אין שיקאגא.

די חתונה איז געפראוועט געווארען מיט גרויס צערעמאניע פון חזן בארענשטיין. און חופה וקידושין איז געגעבען געווארען פון הרב גרויבארט. די שוהל איז געווען געפאקט פון פריינט און באקאנטע, קרובים און לאנדסלייט.

נאך דער חופה איז סערווירט געווארען א גוטער מאלצייט, און משה קוסטיג מיט זיין קאפעליע האבען פרעהלאך געמאכט דעם עולם, יונגווארג און חסידים האבען געטאנצט און געהוליעט ביז'ן טאג אריין.

צו דער חתונה זענען געקומען פילע געסט פון שיקאגא און אנדערע שטעדט. מר. און מרס. ישראל מיכאל קאראלניק, די כלה'ס שוועסטער, זענען געווען די אונטערפיהרער.

125 אויסלענדער האבען זיך געווענדעט נאך בירגער-פאפירען

ריכטער דענטאן האט געהאט א היבשע שטיקעל ארבייט צו ארויסגעבען דערלויבענישען פאר בירגער-פאפירען צו 125 אויסלענדער. צווישען די דאזיגע 125 איז אויך געווען א צאל אידען.

אייניגע פון די אפליקאנטען זענען געווען גאר עלטערע מענשען, אריבער 70 יאר אלט. און ווען דער ריכטער האט זיי געפרעגט וואורום אזעלכע אלטע לייט ווענדען זיך נאך בירגער-פאפירען, האבען זיי דערציילט, אז דאס איז דערפאר ווייל זיי ווילען באקומען עלטער-פענסיע. די דאזיגע אפליקאציעס זענען אנטזאגט געווארען, הויפטזעכליך דערפאר, ווייל די אפליקאנטען האבען זיך ארויסגעוויזען, לויט דער מיינונג פון דעם ריכטער צו זיין ניט קלאר אין דער ענגלישער שפראך. אנדערע ווידער זענען אנטזאגט געווארען, ווייל זיי האבען ניט קיין שעהנעם רעקארד פון אויפפירונג.

אייניגע פון די אנטזאגטע זענען: מעקס סילווערבערג, א שניידער פון בעווערלי סטריט; מרס. גאלדמאן, פון 315 מארקהאם סטריט, אן עלטערע פרוי; מרס. סארעז, פון 177 גרייס סטריט, לואיזא וואלקאווינסקא; ווילהעלמינא פיליפינא, דעלעסע און א צאל אנדערע.

עלטערער מאן דערהרג'עט ביי דער ארבייט

ווען א שווערער אייזערנער שטאנג איז ארונטערגעפאלען פון א פלאכער קאר, לעבען דער טשערי סטריט סאבוויי, ארום דעם נייעם בריק וואס ווערט איצט געבויט אויפ'ן ברעג פון טשערי סטריט, איז מונרא שעי, א 60 יעריגער מאן פון מארס סטריט, געטראפען געווארען פון דעם דאזיגען שווערען, אייזערנעם שטאנג, און איז געבליבען ליגען א טויטער אויפ'ן פלאץ. אין סט. מייקעלס האספיטאל, וואוהין ער איז שנעל אפגעפירט געווארען איז בלויז באשטעטיגט געווארען זיין טויט.

סטריט-קאר געהט ארונטער פון רעלסען אין „ראש" שטונדען

נעכטען, ארום 8.30 פרי. בעת ארבייטער זענען געלאפען צו זייערע באשעפטיגונגען אין די אפיסעס, שעפער, אדער פעקטאריס, איז א בעי סטריט-קאר ארונטער פון די רעלסען, אויף בעי און דאנדעס סטריט, אפשטעלענדיג דעם גאנצען טרעפיק פאר אלע אנדערע קארס, ווי למשל, קאלעדזש קאר, דאנדעס קאר און בעי קאר.

דער דאזיגער "טאי-אפ" האט געדויערט עטליכע שטונדען, און די ארבייטער זענען געווען געצוואונגען צו ארויסקריכען פון די קארס און שפאנען צו דער ארבייט צופוס.

ער העלפט דעם זון קריגען עלטער-פענסיע

צווישען די פילע אפליקאציעס פאר עלטער-פענסיע, וואס ווערען דערהאלטען אינ'ם היגען אפיס פון עלטער-פענסיע דעפארטמענט, איז געווען איינע וואס איז אנגעשריבען געווארען פון א מאן, וועלכער איז אליין 93 יאר אלט. און אין דער אפליקאציע האט ער געבעטען, אז עס זאל באוויליגט ווערען א פענסיע פאר זיין זון, וועלכער איז 71 יאר אלט.

דער אלטיטשקער טאטע וואס האט געבעטען עלטער-פענסיע פאר זיין זון, האט דערביי צוגעשריבען, אז אלע זיינע יארען איז ער זיך נוהג צו דורכפירען אלע ביזנעס פאר זיין זון.

פרעזידענט פון קאמפאניע קריגט שווערע שטראף פאר פעלשונג

אויף קלאגען פון גנבה און אויסנארען געלט דורך פאלשע פרעטענזיעס, איז מייקעל הענרי קאנראי, 45 יאר אלט, פון דזשאראווים סטריט. דער פרעזידענט פון דער סענטראל און מעריטאים קארפארייטשאן, געפונען געווארען שולדיג פון ריכטער דענטאן, און איז פאר'ן משפט געווארען אויף זעקס מאנאטען באשטימט, און נאך זעקס מאנאטען ניט באשטימט, אין דער אנטעריא רעפארמאטארי.

דזשיימס ב. לענעט, פון קארלטאן סטריט, סיילסמאן פאר דער קאמפאניע, איז פאר'ן משפט געווארען אויף דריי מאנאטען אין דזשייל פארם, אין פארבינדונג מיט די זעלבע קלאגען.

No. 93 CAN.

געמאכט אין קענעדע

מאכט באדע-צימערען זויבער אין א מינוט

ס'זיינען דא אזוי פיעל זאכען צו רייניגען אין א באדע-צימער. ס'נעהמט אבער בלויז א מינוט צו האלטען זיי זויבער מיט'ן כשופ'דיגען באן אמי.

א שפרינקעל פון באן אמי פאודער אויף א פייכטער טיכעל... און אלע אומריינינקייטען פון בעקען, וואנע, און קאכלעס ווערען פערשוואונדען... קראנען און מעטאלענע זאכען בלאנקען ווי פאלירטע זילבער... האלצווארג און פלארס ווערען ווידער אמאל ריין ווי ניי.

פענסטער און שפיגלען, אויך! דא געוועלטיגט דער באן אמי אין שטיק. אביסעל אויף א פייכטער טיכעל... א פאאר סעקונדען ווארטען... א לעבהאפטען וויש מיט א ריינער, טרוקענער טיכעל... און דער דזשאב איז אינגאנצען פארטיג.

באן אמי ברייגנט זויבערע, געזונטע באדע-צימער ריינקייט — אהן שווערע ארבייט!

BON AMI LIMITED. MONTREAL

פאודער און שטיק
יעדע היים
דארף ביידע

באן אמי

"האט נאך נים געקראצט"

דער בעסטער פלאץ צו שיקען אייערע קרובים געלט אין אלע וועלט טיילען, איז

חפצ'ים שיפס קאנטאר

חפצ'ים שיפס קאנטאר איבערוויזט געלדער איבעראל זעהר שנעל. אמעריקאנער דאלארען אויסגעצאהלט פינקטליך אין יעדער שטאדט, מעלע און אן אונטערשריפט ווערט געקראגען פאר יעדער סומע. אונזערע פרייזען זענען מעסיג. געלדער אפגעשיקט צוויי מאל טעגליך.

טעלעפאנירט אייערע ארדערס, אויב איהר קענט ניט קומען אליין

חפצ'ים שיפס קאנטאר
DOMINION TICKET OFFICE
143 QUEEN STREET W.
(לעבען יארק סטריט)

Phone Adelaide 5971

חפצ'ים נאמען איז געבוים אויף 3 פעסט זיילען (1) 12 יאהר פון עהרליכע האנדלונג (2) אויסערגעוועהנליכע געשעפטס טעכניקים (3) פינאנציעלע שטארקייט און אבסאלוטע זיכערהייט.

יעדער בעל טעלעפאן איז א לאנג דיסטענס סטיישאן

ניע... ביליגע פרייזען און נאך ביליגערע פרייזען

די פארקלענערונג אין פרייזען אין יאנואר — די צווייטע רעדוקציע אין א יאר — מאכט לאנג-דיסטענס טעלעפאן סערוויס ביליגער ווי ווען עס איז פריער. איר קאנט עס מאכען נאך ביליגער אויסנוצענדיג די ספעציעלע ביליגע פרייזען אויף קאלס צו "וועמען-עס-איז" וועלכע ווערען געפערט אין די אווענט שטונדען.

פון 7 ביז 8.30 אווענט, איז דער לאנג דיסטענס רעיט ארום פינף-און-צוואנציג פראצענט ביליגער ווי בייטאג. און פון 8.30 ביז 4.30 פארטאג וועט אייער קאל אייך קאסטען ארום א העלפט פון דעם געוועהנליכען טאג-פרייז. *

לאנג דיסטענס פרייזען זענען געליסטעט אין דער דירעקטארי. אויב איר קאנט ניט געפינען דעם פרייז וואס איר ווילט, פרעגט דעם לאנג דיסטענס אפערייטאר, און זי וועט אייך זאגען. מיר ווילען אז אייער טעלעפאן זאל זיין אזוי נוצליך און אזוי ביליג ווי מעגליך.

THE BELL TELEPHONE COMPANY OF CANADA

W. J. CAIRNS
מענעדזשער.

* מינימום רעדוצירטע פרייזען
אווענטען — 35ס. ביינאכט — 25ס.

THE HEBREW JOURNAL
דער אידישער זשורנאל
THE HEBREW JOURNAL
M. Clavir, Pres. and Gen. Mgr.
PUBLISHED BY
JOURNAL PRESS, LIMITED

א פאלשער בליק פון אן ארבייטער קערפערשאפט

מיר האבען דערהאלטען דעם לעצטען נומער פון "קענעדיען קאנגרעס דזשורנאל". דער אפיציעלער ארגאן פון דעם קאנאדער טריידס און לייבאר קאנגרעס. און מיר געפינען דארט אן ארטיקעל אונטער'ן קעפעל "דער שטאנדפונקט פון דער קאנאדער ארבייטערשאפט וועגען אימיגראציע, בארעכטיגט".

יעדען איינעם איז היינט גוט באקאנט וואס איז דער שטאנדפונקט פון דער קאנאדער ארגאניזירטער ארבייטערשאפט צו א ברייטער איינוואנדערונג. מער ווי ביי איין געלעגענהייט, איז דער שטאנדפונקט געווען אן אויסגעשפראכען געגנערישער. אבער מיר האבען עס פארשטאנען, אז די דאזיגע געגנערשאפט איז ניט געציעלט געגען א געוויסען קלאס אדער א געוויסער ראסע, נאר געגען יעדען איינעם וואס קומט אהער זוכען ארבייט, און שטופט דערמיט ארויס דעם קאנאדער ארבייטער פון זיינע פאזיציעס.

אין אזא פאל איז עס ניט קיין חילוק פון וואנען דער אימיגראנט קומט, ווייל אלע גלייך זענען די זעלבע קאנקורענטען פון דעם היגען ארבייטער. עס זענען אויך פאראן אנדערע געגנער פון פרייער איינוואנדערונג. דאס זענען אזעלכע וואס שיסען אויס זייערע אלע קוילען בלויז געגען דעם מזרח־אייראפייאישן אימיגראנט, וועלכער ווערט דא באטראכט אלס א ניט־ווינשענסווערטער. דער לעצטער סארט געגנער איז אן ענגהארציגער פארשוין ביי וועמען פאלשער פאטריאטיזם רעדט מער ווי לאגיק.

און מיר האבען קיינמאל ניט געוואלט שטעלען אויף דער זעלבער וואג־שאל ביידע סארטען געגנער. מיר האבען ניט געוואלט שטעלען די ארבייטערשאפט אויף דער זעלבער מדרגה מיט יענע בייזוויליגע פארשוינען, וועלכע זוכען בלויז צו אריינברענגען דיסקרימינאציע און רעליגיעזע האס פון איין דענאמינאציע צו א צווייטער. אבער דער לעצטער ארטיקעל אין דעם "קענעדיען קאנגרעס דזשורנאל" האט אונז געוויזען אז מיר זענען געווען ביז איצט גענארט אין אונזער באציאונג צו דער ארגאניזירטער קאנאדער ארבייטערשאפט, וועגען איר שטעלונג צו דער אימיגראציאנס־פראגע.

אין דעם דאזיגען ארטיקעל ווערט געבראכט אן אויסצוג פון א באריכט וואס איז פארעפענטליכט געווארען פון דער קאנאדער סטאטיסטישער ביורא, וועגען "פארברעכער און פארברעכענס אין קאנאדע". דער דאזיגער באריכט איז צונויפגעשטעלט געווארען פון פראפעסאר וו. בוירטאן הורד, פון דעם ברענדאנער קאלעדזש. זיין באריכט טראגט דעם נאמען "אפשטאמונג, געבורטס־פלאץ, נאציאנאליטעט און שפראכען פון דער קאנאדער באפעלקערונג". און ער זאגט דארט, אז די אויסלענדער שטעלען צו א גרעסערען פראצענט פארברעכער אין לאנד, אין פארגלייך מיט דער היגער געבוירענער באפעלקערונג. ער ציינט אן אז די קאנאדער פעניטענשעריס האבען אין פראפארציע א סך מער אויסלענדער־פארברעכער ווי די קאנאדער געבוירענע.

אויבערפלעכליך קוקט עס ווירקליך אויס אזוי. אבער ווען מען לייענט זיין באריכט, זעהט מען, אז מיט דעם ווארט "אויסלענדער" שטרייכט דער פראפעסאר הויפטזעכליך אונטער צוויי ראסען — איטאליענער און נעגערס. אלע איבעריגע ראסען און רעליגיעס זענען אין דער נאטור געזעץ־ליבענדע ווי דער בריטישער. אזוי צום ביישפיל רעכענט ער אויס די פאלגענדע ראסען צווישען די געזעץ־ליבענדע עלעמענטען: אוקראינער, יאפאנעזער, טשעכאסלאוואקען, סיריער און אנדערע. אט די אויסגערעכענטע ראסען זענען ווייניגער פארברעכעריש ווי די בריטישע אימיגראנטען.

דער ארטיקעל א"ס דערמאנטען זשורנאל, וויל דעם דאזיגען פאקט פארהוקען אן א זייט, און ער שטעלט זיך גאנץ ברייטליך אפ וועגען די איטאליענער און נעגערס, וועלכע זענען פארברעכערישע אויסלענדער. און דערפאר, "ווייל די אויסלענדער זענען פארברעכעריש גענייגט", איז דער קאנאדער טריידס קאנגרעס, אלס אן ארגאניזירטע ארבייטער קערפערשאפט, געגנעריש צו א ברייטער איינוואנדערונג אין לאנד . . .

דאס איז דאך פונקט דער זעלבער רעאקציאנערער שטאנדפונקט ווי פון יענע מיאוס'ע אימיגראנטען־פרעסער, מיט וועמען מיר האבען פריער גארניט געוואלט פארגלייכען דעם טריידס און לייבאר קאנגרעס. אנשטאט די געגנערשאפט זאל זיין באזירט, ווי ביז איצט, אויף דעם מאטיוו פון אויסלענדישער ארבייטער קאנקורענץ, אהן אונטערשייד פון ראסע אדער אפשטאם, זוכט מען גאר "בארעכטיגונגען" וועלכע זענען פאלש און דאריבער נים אויסצוהאלטען.

סטאלינ'ס צייטליכער צוריקגאנג

דער סאוויעטישער דיקטאטאר, דזשאזעף סטאלין, האט איצט געמאכט א שריט צוריק אין זיין קאמף מיט די איבער הונדערט מיליאן פויערים. ער האט זיך אנגעשלאגען אן א שטארק־געמויערטער וואנט, אין זיין פארזוך צו קאלעקטיוויזירען דאס לאנד, און איינפירען אין רוסלאנד דעם אמת'ען קאמוניסטישען גן־עדן.

סוף־כל־סוף האט עס געמוזט קומען צו דעם דאזיגען צוריק־שריט. ווייל די לינקע ווענדונג וואס איז מיט אמאל אנגעהויבען געווארען איז געווען צו שטרענג און צו גרייזאם. אז זי זאל קאנען אויסהאלטען ביז'ן סוף אויב דער שריט צוריק וואס סטאלין האט איצט געמאכט, וואלט ניט געמאכט געווארען אין צייט. וואלט זיין "לינקער קורס", זיכער געבראכט צו א בלוטיגער איבערקערעניש, און אפשר אויך צו א מאנארכיסטישער אויפלעבונג.

סטאלין האט אנגעהויבען א קאמף אויף צוויי פראנטען. קודם כל, זיין קאמף געגען רעליגיע און צווייטענס זיין קאמף געגען די "קולאקען". אבער זיין ערשטער קאמף איז ניט אזוי געפערליך ווי דער צווייטער. די קריסטען האבען שוין אפשר שוה בשוה געמאכט מיט'ן געדאנק צו פארבייטען די קירך אויפ'ן קלוב. אבער דער פויער וועט ניט אזוי שנעל קאנען זיך צוגעוואוינען צום געדאנק, אז די ערד וואס ער האט גע'ירש'ענט בירושה פון דור דורות. און אפילו דאס לאנד וואס ער האט דעראבערט זינט נאך דער רעוואלוציע פון די פריצים, — אז דאס דאזיגע לאנד איז ניט זיינס, נאר דער רעגיערונג'ס.

דער רוסישער פויער קאן גאנץ לייכט באגרייפען, ווען יענעמס אייגענטום ווערט אים אוועקגענומען. אבער ווען עס האנדעלט זיך אויף פארקערט, קאן עס זיין מוח ניט באנעמען. און דאריבער האט סטאלינ'ס קאלעקטיוויזאציע פלאן געמוזט זיך ענדיגען, אדער עס וועט מוזען זיך ענדיגען, מיט א פיאסקא. דער דאזיגער קאלעקטיוויזאציע פלאן קאן ניט גענומען ווערען מיט שטורם, נאר ביסלאכווייז, מיט דער הילף פון א לאנג־יאריגער דערציאונג.

דער "השיבנו נאזאד" וואס סטאלין האט איצט געמאכט אין זיין "לינקען" פראגראם איז געווען א נויטיגער און א צייטליכער. שפעטער וואלט עס שוין אפשר געבראכט טרויעריגע רעזולטאטען פאר דער באלשעוויסטישער רעוואלוציע אין רוסלאנד. אין זיין ארטיקעל וואס ער האט פארעפענטליכט אין דער רעגיערונגס פרעסע, איז סטאלין מודה, אז דער איצטיגער "לינקער קורס איז אוועק צו ווייט" . . . ער גלויבט אז עס איז נויטיג צו אפלאזען אביסעל די לייצעס, כדי דאס פאלק זאל קאנען אביסעל פרייער אטעמען . . .

— געווים איז עס נויטיג געווען. אבער דאס וואס אנדערע האבען שוין לאנג געזעהן, האט ער איצט געמוזט צוגעבען, געגען זיין ווילען.

דער רוסישער פויער איז נאך אלין א וויכטיגער פאקטאר מיט וועלכען עס מוז זיך רעכענען אפילו אזא אייזערנער דיקטאטאר ווי דזשאזעף סטאלין . . .

ליטעראַרישע נייעס

באַרימטער פאַבלישער געשטאָרבען

לעצטע וואך איז אין ניו־יארק גע־שטארבען דזשארדזש הייווען פוטנאם, פרעזידענט פון "ג. פ. פוטנאם ענד סאנס", בארימטע פאבלישערס. ער איז געשטארבען פון בלוטלאזיגקייט אין עלטער פון 85 יאר. ער איז געווען איינער פון די בארימטסטע פאבלישערס אין אמעריקע און האט זיך באזונדערס אויסגעצייכענט מיט זיין קאמף געגען די "פיראטען פון ליטעראטור", און איז געווען דער פאטער פון דעם אינטערנאציאנאלען "קאפירייט סיסטעם" אין אמעריקע.

דער פארשטארבענער איז פיעלע יאהרען געווען דער פרעזידענט פון "דזש. פ. פוטנאמ'ס סאנס", בארימטע ווערק וועגען היסטאריע און אויטאביאגראפיע. ער איז געווען א מיטארבייטער פון דער "בריטאניקא" און איינער פון די גרינדער פון דער "ניקערבאקער פרעס".

יובילײ פון א אידישען קונסט־היסטאריקער

בערלין. — די טעג פייערט זיין 160 יעריגען געבורטס טאג דער באקאנטער אידיש־דייטשער קונסט היסטאריקער און טעאטער קריטיקער דר. מאקס אסבארן. דר. אסבארן האט פארעפענטליכט העכער 30 אפהאנדלונגען וועגען פארשידענע קונסט פראבלעמען.

מאקס אסבארן האט זיך לעצטענס שטארק פאראינטערעסירט מיט אידישער קונסט און איז פארוואלטונגס מיטגליד פון מוזעאום פאר אידישער קונסט ביי דער בערלינער אידישער קהלה.

ש. דובנאָוו'ס געשיכטע אין דייטש

פראפעסאר ש. דובנאוו'ס "אידישע געשיכטע" אין 10 בענדער איז איבערזעצט געווארען אין דייטש דורך א. שטיינבערג פון היידעלבערג. די ארויסגעבער האבען לכתחילה אויסגערעכענט אויף 3 טויזענט עקזעמפלארען, פאקטיש אבער זענען פארשפרייט געווארען 9 טויזענט עקזעמפלארען. דאס באדייט אן אויסערגעוועהנליכער ערפאלג.

איצט ארבייט א. שטיינבערג אויף א קורצער אידישער געשיכטע אין דייטש, לויט ש. דובנאוו אין דריי בענדער, ספעציעל פאר דער יוגענט, לויט'ן מוסטער פון דובנאוו'ס רוסישער דריי בענדיגער אידישער געשיכטע פאר דער שול־יוגענט.

די גרעסטע שרייבער־קאריערע זינט די וועלט שטייט

זינט די וועלט שטייט איז נאך קיין שרייבער נישט אזוי גיך בארימט און רייך געווארען, ווי שעריף, דער מחבר פון "סוף פון דער וואנדערונג" (דזשאירני'ס ענד), דעם ענגלישען קריגס שטיק, וואס נעמט איצט איין אין א גיכען טעמפא די וועלט. רעמארקען האט שעריף שוין לאנג גע־שטעלט אין שאטען — ער גייט דאך שוין מיט דריי וועגען איבער דער וועלט: בינע, בוך, פילם. רעמארק גייט אויף איין וועג דערווייל: בוך. דא נישט לאנג האט מען אין ענגלאנד געוואלט געבען דורך ראדיא א פראגמענט פון שעריפ'ס ווערק און דער צענזאר האט זיך גאנץ באשיידען געווענדעט מיט דער ביטע צום מחבר, אז ער זאל איהם דערלויבען צו שטרייכען עטליכע צו־גראבע ווערטער פון דעם "סוף פון דער וואנדערונג". שעריף האט געענטפערט: "וואס קען איך דיר מעהר אייך זאגען, ווי פייפען אויף אייך?" דער צענזאר האט פארשטאנען דעם קאפוליער אנצוהערעניש און דאס ווערק איז געגאנגען אין ראדיא מיט אלע ווערטער ווי דער מחבר האט עס געהאט. אבער דאס איז נאך נישט אלץ. אין ענגלאנד איז דאס דער גרעסטער כבוד פאר א מחבר ווען דער קעניג קומט אין טעאטער, ווען מען שפילט זיין שטיק. צו שעריפ'ס שטיק איז געקומען דער קעניג מיט דער קעניגין און האבען אפילו איינגעלאדען שעריפ'ן צו זיך אין דער לאזשע און מיט איהם גערעדט אפשר א פערטעל שעה. און דאס פארגאפטע פובליקום האט געדולדיג געווארט און נישט קיין פאראיבעל געהאט אויף דער צו־לאנגער פויזע. אדרבא, מען האט אפילו געזעהן, ווי דער קעניג האט א גלעט געטאן דעם מחבר וואס האט אזוי פיין באשריבען די מלחמה.... אבער אזוי ווי שעריף איז פריער געווען אן אגענט האט ער איצט באשלאסען צו מאכען קאריערע ביי זיך אליין און פון אן אגענט איז ער אין איין נאכט געווארען א דירעקטאר — דער גענעראל־דירעקטאר פון שעריף־געזעלשאפט, וואס פארנעמט זיך מיט דער עקספלואטאציע פון די שעריף־גיטער, נאפט־פעלדער. מעג מען עקספלואטירען און כבוד נישט? דאס איז ניט קיין ווייז. נאר טאקע א פאקט.

אנדערע זאגען, אז דאס איז נישט דער "סוף פון דער וואנדערונג". נאר ערשט איהר אנהויב... מען וועט לעבען, וועט מען זעהן.

אין דער וועלט פון געשעפט און פינאנץ

צוליעב דעם וואס די דעבאטען איבער דער טראהן רעדע האבען זיך אזוי שנעל געענדיגט, זענען לעצטע וואך אין פארלאמענט אריינגעבראכט געווארען די "עסטימייטס".

וואס ווייזען די עסטימייטס וועלכע זענען אריינגעבראכט געווארען אין פארלאמענט. די הוצאות פון דער קענעדער רעגיערונג ווערען דאס יאהר פארקלענערט מיט פינף מיליאן דאלאר. בלויז 399 מיליאן דאלאר וועט די רעגיערונג אויסגעבען. —וועלכע ווירקונג וועט עס האבען אויפ'ן בודזשעט? וועט דעם נייעם פינאנץ מיניסטער געלינגען צו געווינען דעם צוטרויען פון פאלק?

פון אריה פאש

עסטימייטס, זיינען אלע מאהל די פאראויסזאגער פון דעם בודזשעט. ווייל אייגענטליך איז דאך דאס א טייל פון בודזשעט. די עסטימייטס גיט אריין די רעגיערונג צו ווייזען וויפיעל געלט זי דארף האבען אויף אויסגאבען אין דעם קומענדען פינאנציעלען יאהר, און ווען דער פארלאמענט באשטעטיגט די אויסגאבען קומט דאן דער פינאנץ מיניסטער מיט זיין בודזשעט אין וועלכען ער ווייזט אן פון וועלכע קוועלען די רעגיערונג האט בדעה צו באקומען די נויטיגע סומע אויף די הוצאות.

מעהר ווי וועלכען עס איז פריהערדיגען יאהר זייט די ליבעראלע פארטיי איז צו מאכט געקומען איז דאס לאנד פאראינטערעסירט אין דעם בודזשעט. ערשטענס, דערפאר וואס דער פינאנץ מיניסטער האנאריייבל דאונינג איז א נייער. און צווייטענס ווייל מען גרייט זיך צו גענעראלע וואהלען דאס יאהר.

ווען די ליבעראלע רעגיערונג האט פארלוירען דעם פינאנץ־גאניע האנארייבעל פילדינג, האט זי אויף זיין ארט געפונען אביסעל א שוואכערען, אבער דאך א געזונטען פינאנציסט אין דער פערזאן פון דעם פארשטארבענעם האנארייבעל דזשיימס א. ראב.

ראבס בודזשעטען האבען געוואונען פרעסטיזש פאר דער ליבעראלער פארטיי אין לאנד. ראב איז אבער געשטארבען און זיין פלאץ האט פארנומען דער געוועזענער אייזענבאהן מיניסטער האנארייבעל דאונינג, און וואס ער קען טאן שטעהט נאך אונטער א פראגע צייכען.

די ליבעראלע רעגיערונג ווי געזאגט נויטיגט זיך אין א בודזשעט מיט וועלכען זי זאל קענען געהן צו וואהלען און געווינען שטימען און שטיצע. וועט דער יעצטיגער פינאנץ מיניסטער קענען דעם דאזיגען בודזשעט צושטעלען?

אויב מען זאל אורטיילען פון די עסטימייטס, און אויב מען קאן בכלל פון דעם ציהען וועלכע עס איז שלוסען, דאן קען מען דערווארטען גאר ניט קיין קליינע איבערראשונג. ווייל אלע סמנים ווייזען אז דער יעצטיגער פינאנץ מיניסטער וועט זיך אליין איבערשטייגען, און וועט זיך ניט נאר ניט דארפען שעהמען פאר זיינע פארגענגער נאר וועט אויך "דערווארען די גורם".

צום אלעם ערשטען איז פון די עסטימייטס צו באמערקען אז די אויסגאבען פון דער רעגיערונג ווערען פארקלענערט דעם קומענדען פינאנציעלען יאהר וועלכער איז פון אפריל דעם ערשטען 1930 ביז מערץ דעם 31־טען 1931 מיט פולע פינף מיליאן דאלאר.

די אויסגאבען לעצטעס יאהר זענען געווען 404 מיליאן דאלאר און דאס יאהר בלויז 399 מיליאן דאלאר. עס איז דעריבער גאנץ פארשטענדליך אז דער פינאנץ מיניסטער מאנופילירט צו פארלייכטערען די שטייערען מיט פונקט אזא סומע מיט וועלכע די אויסגאבען זיינען פארקלענערט געווארען און פיללייכט נאך מעהר.

עס איז דעריבער קלאהר אז דער קומענדער בודזשעט וועט זיין אזעלכער וועלכער וועט מאכען א רושם אין לאנד.

גאנץ גרויסע שטייערען ליגען אויפ'ן קענעדער פאלק, דירעקטע און אונדירעקטע זייט דער לעצטער וועלט מלחמה. דער עקסייז טעקס און דער סיילס טעקס זענען צוויי פראדוקטען פון דער מלחמה און עס איז שוין לאנג צייט געווען זיי זאלען אפגעשאפט ווערען. אין די לעצטע דריי יאהר זענען די דאזיגע שטייערען באדייטענד פארקלענערט געווארען, אבער אויף זיין לעצטען טור אין מערב קענעדע האט פרעמיער־קינג געגעבען אנצוהערען אז די שטייערען וועלען באדייטענד פארקלענערט ווערען דאס יאהר, און דער נייער פינאנץ מיניסטער וועט די דאזיגע ארבייט דארפען טאן.

נעהמענדיג אין אכט אז די עסטימייטס זענען די שוואלבען פון דעם בודזשעט, און אז דער בודזשעט וועט זיין א וואהלען בודזשעט איז ווערט צו באמערקען אז די עסטימייטס זענען געציעלט אין דער דאזיגער ריכטונג.

אין די עסטימייטס זענען באדייטענד פארקלענערט געווארען די אויסגאבען צוצוציהען אימיגראנטען אין קענעדע דאס הייסט פארן קאלאניזאציע און אגריקולטור דעפארטמענט און זיינען באדייטענד פארגרעסערט געווארען אויף פאלקס ארבייט און אונטערנעהמונגען.

א דאנק דעם וואס אין די לעצטע יאהרען איז דער נאציאנאלער חוב פארקלענערט געווארען וועט דאס יאהר א קלענערע סומע באשטימט ווערען צו צאהלען פראצענט. אלע מאהל געהט אוועק א פולער דריטעל פון גאנצען בודזשעט צו באצאהלען פראצענט אויפ'ן נאציאנאלען חוב, דאס יאהר איז די פארקלענערטע סומע אמת ניט קיין זעהר גרויסע אבער דאך א באדייטענדע.

אויף פאלקס ארבייט ווערט באשטימט א סומע פון איבער 25 מיליאן דאלאר. אין דער דאזיגער סומע איז 400 טויזענט דאלאר באשטימט פאר'ן טערמינאל אין מאנטרעאל און 1,590,000 דאלאר פאר טאראנטא. נעהמענדיג אין אכט אז טאראנטא האט ניט אפילו קיין איין ליבעראלען מיטגליעד, ווערט א גאנץ גרויסע סומע אויסגעגעבען אין טאראנטא. אנדרעהאלבען מיליאן דאלאר איז פאר דער נייער קאסטאם הויז און 90 טויזענט דאלאר איז פאר'ן פאסטעל סטיישאן "איטש".

פאר אוויאציע אין קענעדע ווערט באשטימט א סומע פון איבער זיבען מיליאן דאלאר.

פאר פענסיע צו די סאלדאטען פון דער לעצטער וועלט מלחמה 42 מיליאן דאלאר.

אייזענבאהנען און קאנאלען איבער 16 מיליאן דאלאר, און ענליכע אויסגאבען.

באטראכט מען די דאזיגע עסטימייטס זעהט מען וואוהין זיי ציעלען. מעהר געלט פאר פאלקס אונטערנעהמונגען און ארבייט. מעהר געלט פאר פענסיע. מעהר געלט פאר קאנאלען, בריקען, און וואסער־וועגען.

עס איז דעריבער קיין צווייפעל ניט אז ווען דער פינאנץ מיניסטער וועט קומען מיט זיין בודזשעט לויט די פארקלענערטע עסטימייטס וועט ער קענען פארלייכטערען ניט נאר דעם איינקונפט שטייער, פון מענשען וועלכע פארדיענען ניט קיין סך, נאר אויך די שטייערען וועלכע דאס פאלק באצאהלט אויף לעבענס־נויטווענדיגקייט.

מיט א בודזשעט וועלכער באצוועקט צו פארלייכטערען די משא פון פאלק איז אלע מאל גוט צו קומען, מען ווערט דערימיט פאפולער, אם בעסטען איז אבער צו קומען מיט אזא בודזשעט פאר וואהלען, ניט נאר ווערט די רעגיערונג פאפולער צווישען פאלק, נאר עס העלפט אויך צו באקומען שטימען.

די צייט איז יעצט ניט קיין איבעריג גוטע אין קענעדע, אזא צייט איז זעהר ניט קיין גינסטיגע פאר וואהלען, ווייל דאס פאלק איז געניגט צו באשולדיגען די רעגיערונג אין דער שלעכטער צייט. דאס פאלק האט אלע מאל ליעב צו געפינען עמיצען אויף וועמען די שולד ארויפצואווארפען. האנארייבל דאונינג וועט דעררייבער מוזען זיין דער יעניגער וועלכער וועט מיט זיין בודזשעט מוזען געווינען דעם צוטרויען פון פאלק פאר דער ליבעראלער פארטיי, און ווי עס ווייזט אויס וועט עס איהם געלינגען.

ערינערונגען וועגען לענין און טראצקי

פון געוועזענעם סאוויעטישען יוסטיץ מיניסטער דר. י. נ. שטיינבערג.

דער געוועזענער יוסטיץ קאמיסאר אין דער סאוועטען רעגיערונג דר. י. נ. שטיינבערג, ווײלט איצט אין פוילען און טרעט ארויס אויף אידישע פארזאמלונגען מיט רעפעראטען וועגען סאוועטען רוסלאנד. אין איינעם פון זיינע רעפעראטען האט ער איבערגעגעבען פאלגענדע אינטערעסאנטע עפיזאדען פון זיין צוזאמענארבייט מיט לענינען, טראצקין און אנדערע סאוועטישע פיהרער.

אפיציעל זענען די פאלקס קאמיסארען געווען אויטאנאם און אונאבהענגיג אין זייערע האנדלונגען. פאקטיש האבען זיי אבער אהן לענינס הסכמה און אונטערשריפט, גאר ניט געקאנט עפעס טהאן אויף אייגענער פאראנטווארטליכקייט.

באזונדערס אבהענגיג פון לענינען איז געווען דער קאמיסאריאט פאר יוסטיץ.

דעם קאמיסאריאט פון יוסטיץ האט לענין באטראכט ווי אן איבערבלייבעכץ פון דער אלטער וועלט. יוסטיץ — דאס איז עפעס ביוראקראטיע, — איז געווען לענינס מיינונג.

דעם יוסטיץ־קאמיסאריאט האט ער דעריבער געדולדעט ווי א שטיף קינד און איהם בלויז טאלערירט ווי א מוז.

ניט צופעליג האט איהם דעריבער לענין אוועקגעגעבען דעם עס־ערישען פארשטעהער.

דערפאר האט לענין געהאט צוטרוי צום קאמיסאריאט פון דער "טשעקא" מיט וועלכען עס האט אנגעפיהרט דזשערדזשינסקי און האט איהם געשאנקען אונאבהענגיגקייט.

דזשערדזשינסקי האט דאס אפגעשאצט און ער האט זיך דעריבער געהאלטען פארן שומר פון דער רעוואלוציע און דערמיט ערקלעהרט זיך אויך זיין הארטקייט און שארפקייט, מחמת ער איז געווען זיכער, אז אויב עס וועט חלילה וחס עפעס פאסירען ניט לויט די רעוואלוציאנערע געזעצען וועט דאס פאלען אויף זיין געוויסען און אחריות.

ער האט דעריבער געקוקט אויף זיך גופא ווי אויפ'ן געוויסען פון דער רעוואלוציע און איז געווען פאנאטיש שטרענג.

אבער כל זמן אין דער טשעקא זענען געזעסען די עס־ערען, האט דזשערזשינסקי זיך געפיהלט געהאמעוועט, ווייל די לינקע עס־ערען פלעגען אין דער טשעקא קאלעגיע ניט תמיד הויבען די הענט פאר טויט־שטראף.

לויט די סאוועטישע געזעצען האט א טויט־שטראף אורטייל געמוזט ארויסטראגען ווערען איינשטימיג. אין דער קאלעגיע זענען אבער פון 5 מיטגלידער צוויי געווען לינקע עס־ערן און די לעצטע האבען גאנץ אפט זיך אפגעהאלטען פון שטוימען פאר א טויט אורטייל.

דזשערזשינסקי איז געווען איבערצייגט, אז דאס שטערט א סך דעם קאמף מיט דער קאנטער־רעוואלוציע.

דערפאר, ווען די לינקע עס־ערען האבען איבערגעריסען מיט דער סאוועטען־רעגיערונג האט דזשערזשינסקי באקומען פרייע הענט אין זיין קאמף מיט דער קאנטער־רעוואלוציע אויף דעם אופן, ווי ער האט פארשטאנען.

ניט קיין קלענערען צוטרוי ווי דזשערזשינסקין האט לענין געשאנקען דעם פאלקס־קאמיסאר פאר קריעגס ענינים לעוו טראצקין.

טראצקי האט געמעגט טאן אלץ, וואס ער האט געפונען פאר נויטיג.

האט זיך טאקע טראצקי געשפירט אין זיין קאמיסאריאט ווי א פיש אין וואסער.

טראצקין האט לענין ארויסגעגעבען מיט זיין אונטערשריפט געחתמ'עטע ווייסע בלאנקען און טראצקי האט א דאנק דעם געהאט די מעגליכקייט אנצושרייבען אויף די בלאנקען וואסערע דעקרעטען ער האט נאר געפונען פאר נויטיג צו יעדער צייט און אין יעדען ארט, ניט דארפענדיג אנקומען יעדעס מאל צו לענינס אונטערשריפט.

האבען טאקע טראצקין מקנא געווען א סך אנדערע סאוועטישע פיהרער און טראצקי האט זיך ניט אומזיסט פארשאפט שונאים אפילו צווישען די קאמוניסטען וועלכע פלעגען ניט זעלטען שיקען פראטעסטען געגען טראצקים אפט צו שארפע און צו שטרענגע באפעהלען.

אבער זיי האבען געגען איהם גארנישט ניט געקענט טאן. ער איז געווען קריעגס קאמיסאר, ער האט געהאט די רויטע ארמיי אויף זיין צד און אין לאנד איז נאך דערצו דאן אנגעגאנגען א בירגער־קריעג מיט די ווייסע מיליטער טיילען.

איינמאל איז אנגעקומען אפילו א מסירה אויף טראצקין פון א געוויסער מיליטערישער אפטיילונג, אז טראצקי פארפאלגט אפילו די קאמוניסטען אין דער מיליטער קאמאנדע.

אבער טראצקי האט זיך ווייטער געטאן דאס זייניגע.

ער איז געווען אונבאריהרליך ווי א פעלז.

אזוי לאנג ביז די קייט, מיט וועלכער ער איז געווען אזוי הארט לגבי אנדערע, האט זיך מיט'ן צווייטען עק אפגעשלאגען אויף זיינע אייגענע פלייצעס.

און איצט ווען מען הערט טראצקים טענות, אז מען האט איהם אפגעשטופט און אזוי ווייטער, קומען זיי פשוט אויס — מיינט שטיינבערג — קאמיש, מחמת מען קאן איהם לייכט ענטפערען:

— וואס הייסט מען האט דיך אפגעשטופט? דו ביזט דאך געווען דער וואס האט גאר אליין פון זיך אפגעשטופט. ווי אזוי דו האסט געלערענט בלק, אזוי פיהרט מען זיך אויך מיט דיר, לויט דיין אייגענער אייזערנער תורה.

ווי אזוי דער איד שטיינבערג איז געוואָרען יוסטיץ קאָמיסאר.

נאכ'ן פויערים קאנגרעס וואס איז אפגעהאלטען געווארען סוף 1917, באלד נאך דער אקטיאבער רעוואלוציע, האבען די לינקע עס־ערען, צו וועלכע י. נ. שטיינבערג האט אנגעהערט באשלאסען אנצונעהמען די איינלאדונג פון די באלשעוויקעס און אריינטרעטען אין דער רעגיערונג. י. נ. שטיינבערג איז דאס דעמאלט געווען באשטימט אלס איינער פון די זיבען קאמיסארען, וועלכע די לינקע עס־ערן האבען געהאט אין דער רעגיערונג.

די לינקע עס־ערען זענען אין דער רעגיערונג, פארשטעהט זיך געווען א מינדערהייט, ווייל אויסער די זיבען פאלקס־קאמיסארען זענען אין דער רעגיערונג געווען נאך עלף פאלקס קאמיסארען — באלשעוויקעס אזוי אז די עסערישע פאלקס־קאמיסארען האבען געהאט גאר א קנאפען איינפלוס אויף דער גאנצער טאקטיק און פאליטיק פון דער סאוועטען רעגיערונג.

און דער גורל האט געוואלט, אז דוקא אין דעם קאבינעט פון דעם טרויעריג באריהמטען אנטיסעמיטישען יוסטיץ מיניסטער אין ניקאלאיס צייטען, שטשעגלאוויטאוו, דעם איניציאטאר פון ביילים פראצעס, זאל זיצען אלס יוסטיץ קאמיסאר פון דער רעוואלוציע גראד א איד.

און אט דער דאזיגער יוסטיץ קאמיסאר האט געדארפט נעהמען אונטער זיין שוץ דעם ארעסטירטען אנטיסעמיטישען יוסטיץ מיניסטער שטשעגלאוויטאוו, און צוזאגען דער מאדאם שטשעגלאוויטאווא, געפאלענער רוסישער אריסטאקראטקע, וועלכע איז געקומען זיך משתדל זיין פאר איהר ארעסטירטען מאן, אין וועמענס קאבינעט עס זיצט איצט א איד, אז מען וועט איהם באהאנדלען מענשליך.

און מען האט געדארפט זיין דעמאלט אין קאבינעט פון אידישען יוסטיץ קאמיסאר און צוזעהן די סצענע ווי די מאדאם שטשעגלאוויטאווא וועלכע איז דאך אליין אויך געווען זיכער זעהר ווייט פון אזא זאך. ווי ליעב האבען אידען, האט געמוזט צוגעבען, אז ווען זי הערט ווי דער שטיינבערג רעדט, ווערט איהר לייכטער אויפ'ן הארץ.

שטשעגלאוויטאווא איז ניט געווען די איינציגע וועלכע האט געמוזט אנקומען נאך "רחמנות" צו שטיינבערגען.

אויך דאס ווייב פון געוועזענעם קריעגס מיניסטער סוכאמלינאוו, וועלכער איז דערמאלט אויך געזעסען פארשפארט אין טורמע, איז געקומען צו שטיינבערגען וויינען און בעטען, מען זאל גוט באהאנדלען איהר ארעסטירטען מאן.

און אזוי אויך די אלע אנדערע געפאלענע אריסטאקראטקעס, וועלכע האבען געמוזט נעבעך בחפזון שלעפען זיך צום אידישען יוסטיץ קאמיסאר אויסבעטען א "חסד" פאר זייערע מענער, די פריהערדיגע הערשער און רעגיערער, וועלכע זענען געווען פארשפארט איצט דארט, וואו פריהער פלעגען זיי פארשפארען די רוסישע רעוואלוציאנערען.

ווי דזשערזשינסקי האט ארעסטירט שטיינבערג'ן.

נאכדעם ווי סאוועט רוסלאנד האט אונטערגעשריבען דעם בעקאנטען שלום אין ברעסט ליטאווסק מיט וועלכע די לינקע עס־ערען האבען ניט מסכים געווען, איז דער לינקער פליגעל פון עס־ערען ארויס פון דער סאוועטען רעגיערונג און דר. שטיינבערג איז געווארען אויס יוסטיץ קאמיסאר.

זיין פארטיי האט געמוזט ווערען אונלעגאל.

זיינע געוועזענע קאלעגען מיט וועלכע ער האט פריהער געארבייט צוזאמען, האבען איצט ארויסגעגעבען א באפעהל איהם צו ארעסטירען.

דאס איז געווען איינמאל אויפ'ן וואקזאל אין מאסקווא. דר. שטיינבערג איז אנגעקומען מיט דער באהן פון אן אנדער שטאדט. און ווי ער איז נאר ארויס האט ער באלד דערזעהן דא זיין אלטען גוטען פריינד, דעם שעף פון דער "טשעקא" פעליקס דזשערזשינסקי.

— חבר שטיינבערג, איהר וועט זיך איצט מוזען מטריח זיין און געהן מיט מיר אין דער "טשעקא".

און דאך — גיט צו שטיינבערג — איז דזשערזשינסקי געווען איינער פון די מערקווירדיגסטע פערזענליכקייטען, וואס די וועלט האט ווען עס איז ארויסגעגעבען. דאס איז געווען א מענש וואס בלויז אזא גרויסער פסיכאלאג, ווי דאסטאיעווסקי האט געקאנט נעהמען אלס א טיפ און שילדערען די פערפלאנטערטקייט און רעטענישען פון זיין נשמה.

אידישע נייעס פון יענער זייט ים

א געשיכטע מיט א אידיש פאר-פאלק

פון ביאליסטאק שרייבט מען: אין היגען ראבינאט איז פארגעקומען א פרעהליכער גט. אפילו די רבנים האבען צוגעשמייכעלט.

ווייזט זיך ארויס, אז דאס פאר-פאלק האבען זיך גע'גט'ן שוין צום פערטען מאל...

דער מאן איז פארליבט אין דער מצוה פון "המחזיר את גרושתו". האלט ער דאס ווייב כסדר אין איין גט'ן און נאכדעם האט ער מיט איהר ווידער חתונה.

שוין דריי מאל האט ער דורכגעפירט דעם דאזיגען "עקספערימענט". ער האט אלץ געהאפט, אז נאך דער חתונה וועט זי ווערען בעסער. אבער ווי נאר עס פלעגט אוועקגעהן דער האניג-חודש — קלאגט ער זיך — פלעגט זי צוריק ווערען די זעלבע. נאר איצט וועט ער שוין וויסען, וואס ער האט צו טאן.

און ווי עס ווייזט אויס ווייסט ער טאקע — ווי נאר ער איז א באפרייטער ארויס פון ראבינאט, האט איהם א שדכן פארגעלעגט א טייערען שידוך: ער זאל חתונה האבען מיט זיין גע'גט'ער ווייב צום פינפטען מאל, און ער האט אנגעשטעלט ביידע אויערען און זיך ערנסט וועגען דעם פאלטראכט...

א דראמע צווישען א פוילישען גוט-באזיצער און א אידישער מיידעל

פון ראוונא (פוילען) שרייבט מען:

די איינוואוינער פון ראוונא זענען אויפגערודערט צוליעב אן אומגעוועהנליכען מארד פונ'ם זעהר רייכען פוילישען גוט-באזיצער העריק ז.

מיט די גרויסע גיטער פון גוט-באזיצער האט פארוואלטעט א געוויסער סענדער פעלטאני, וועלכער האט א זעהר שעהנע טאכטער. טראץ דעם וואס דער פוילישער גוט-באזיצער איז א מאן פון א יאהר 60, האט ער זיך, ווי אן אכצעהן יעהריגער יונגערמאן פארליבט אין דער שעהנער אידישער מיידעל. די רעזולטאטען פון דער ליבע האבען נישט לאנג געלאזט אויף זיך ווארטען; און דאן איז דער אלטער בעל עבירה'ניק אוועקגעפארען קיין אויסלאנד.

פון חרפה איז די טאכטער אוועק פון דער היים און אין א פאר חדשים ארום האט זי זיך באוויזען אין קראקוי, פאלענדיג אין תהום פון שמוץ.

איינמאל אין אווענט, זוכענדיג ווי געוועהנליך געסט, האט זי פארטשעפעט עפעס אן עלטערען הער, וועלכען זי האט פארפיהרט צו זיך אין האטעל. דארט האט זי אין דעם "גאסט" דערקענט איהר אלטען פארפיהרער.

עס האט זיך אפגעשפילט א שרעקליך טראגישע סצענע. דער אלטער אויסוואורף האט איהר פארגעלעגט 500 זלאטעס אויף וועלכע זי האט אפילו נישט געוואלט קוקען און פארלאנגט ער זאל מיט איהר חתונה האבען. דארויף האט ער איהר געענטפערט, אז זי זאל צו איהם קומען אויפ'ן צווייטען טאג אין אווענט. און דאן וועט ער מיט איהר וועגען דעם רעדען. ווען זי איז צו דער באשטימטער שעה געקומען איז ער שוין אין האטעל נישט געוועזן

דאן האט זי זיך גענומען צו הילף א באוואוסטען קראקאווער אלפאנס, א געוויסען ז. טיגער, און איז מיט איהם צוזאמען ארויסגעפארען קיין וואלין צום גוט-באזיצער.

ביידע האבען אין מיטען דער נאכט זיך אריינבאקומען אין גוט באזיצער'ס פאלאץ און ווען ער האט זיך באוויזען אין דער טיר מיט א רעוואלווער אין דער האנט זענען געפאלען צוויי רעוואלווער שאסען פון דער פארפיהרטער און איהר קאלגע; דער גוט-באזיצער איז געפאלען טויט אויפ'ן ארט. דאס מיידעל איז באלד נאכדעם אנטלאפען. טיגער האט בארויבט די וואוינונג פון זיין קרבן און דערנאך אויך אנטלאפען.

א שטוינענדע געשיכטע מיט א לאדזער ישיבה-בחור'ל

מיר לייענען אין "לאדזער טאגעבלאט":

פאר-יאהרען ווינטער זענען צוויי אינגלאך פון דער אסטראווצער ישיבה, וועלכע האט עקזיסטירט אין לאדז, געגאנגען אויף דעם בית-החיים אנקוקען די לאדזער שעהנע מצבות. אריינקומענדיג אין טהרה-שטיבעל איז דארט געלעגען א טויטער איד. דערנעבען איז געשטאנען א אידענע, געוויס זיין פרוי. זי האט געבעטען די אינגלאך, אז זיי זאלען לערנען א שטיקעל משניות. דערנאך האט זי געזאגט צו די אינגלאך:

— זייט עדות, אז איך גיב איהם אוועק א העלפט פון מיינע מצוות".

די אינגלאך זענען דערנאך אהיים געגאנגען, גארנישט זאגענדיג קיינעם דערפון.

היינטיגען ווינטער לערנט איינער פון די אינגלאך אין אסטראווצע אין רבינ'ס ישיבה. איינמאל ביינאכט איז ער אויפגעשטאנען מיט א געוואלד, אז דער טויטער רופט איהם צום בית דין של מעלה אלס עדות, און ער האט איהם געזאגט, אז דאס צווייטע אינגעל איז שוין אין הימעל.

מען האט פון דעם אינגעל, פארשטעהט זיך געלאכט. נאר די צווייטע נאכט איז ווייטער געשעהן דאס אייגענע, און אזוי כסדר א סך נעכט, ביז דאס אינגעל איז פאר שרעק קראנק געווארען.

האט מען דאך געזעהן, אז די מעשה נעהמט שוין אן אן ערנסטען כאראקטער, האט איינער אן עצה געגעבען, אז דאס אינגעל זאל זאגען דעם מת, אז ער וויל עדות-זאגען פאר'ן אסטראווצער רבי'ן זכרונו לברכה, און ער זאל קומען מיט צוויי עדות, וועט ער וועט זאגען.

אזוי איז עס געוועזן.

ביינאכט, ווען דער טויטער איז געקומען צו חלום, האט דאס אינגעל איהם אזוי געזאגט. א נאכט שפעטער איז טאקע געקומען דער אסטראווצער רבי זצ"ל מיט צוויי עדות, דעם אינגעל'ס זיידעס, וועלכע לעבען שוין נישט א סך יאהרען. פאר זיי האט דאס אינגעל אפגעגעבען זיין טענה אלס עדות פאר'ן בית-דין של מעלה.

זיי אלע האט ער געזעהן אין חלום, און פאר זיי עדות געזאגט. פון דאמאלסט אן זעהט ער שוין נישט דעם טויטען.

דעם בחור'ל האט מען נאכדעם געשיקט קיין אטוואצק אין א פענסיאנאט אריין, כדי ער זאל אביסעל צו זיך קומען נאך דער שרעק.

קריסטען פאסמאקעווען זיך מיט'ן אידישען מאכל און מאכען טריפה אידישע שבת מאלצייטען

דעם לאדזער ראבינאט האט מען אויפמערקזאם געמאכט אויף דעם פאלגענדען פאקט, וואס לאדזער קריסטען האבען ליעב געקראגען... אידישע טשאלענט.

אז גוים האבען ליעב נאכצוטאנצען אידען, צונעמען אידישע פרנסות, איז נישט קיין נייעס, אבער אז קריסטען זאלען איינגעהן אויף א "טשאלענט-אסימילאציע" — פון דעם, זעהט איהר, האט מען נאך נישט געוואוסט.

די קריסטליכע פרויען האבען זיך ביים שטעלען - טשאלענטער אזוי נוהג געווען: זיי האבען גענומען א אידיש קינד, עס געשיקט מיט'ן טריפה'נעם טשאלענט צום אידישען בעקער. דאן, ווען אידישע פרויען און משרתים פון אידען באלאנגערען די בעקערס מיט זייערע טשאלענטעס. די אידישע בעקערי-אייגענטימער האבען, נאטירליך, נישט געקענט וויסען, אז עס געהט א גוי'אישע "פארשווערונג" אויפ'ן אידישען טשאלענט.

דאס קריגעלע איז אבער אזוי לאנג געגאנגען איבער'ן וואסער, ביז וואנען דאס אויער האט זיך אפגעריסען.

אידישע פרומע ווייבער זענען לסוף דערגאנגען דאס "שפיצעל" מיט די טשאלענטס און אויפגעהויבען א ויצעקו.

די מעשה האט אנגעשפארט צום ראבינאט, וועלכער האט צונויפגערופען א קאנפערענץ מיט אידישע בעקערס און זיי אויפמערקזאם געמאכט אויפ'ן נייעם "קוגעל"-אנשיקעניש. די בעקערס האבען זיך פארפליכטעט מעהר נישט אנצונעמען קיין טשאלענטס פון קינדער, אדער קריסטליכע דינסטען, וואס זענען זיי נישט באקאנט.

אזוי האט זיך געפיהרט א היפשע צייט, ביז וואנען עס איז ווידער געשעהן א מכשול מיט א גוי'אישען טשאלענט.

איין שבת איז ביי א לאדזער אידישען בעקער, ביים ארויסרוקען די טשאלענטס ווידער פעסטגעשטעלט געווארען א טריפה'נער טשאלענט, דערצו נאך א טשאלענט מיט א שטיקעל חזיר, רחמנא לצלן.

צוויי טשאלענטס האבען זיך צוליעב א טעות פארטוישט. די טעפ זענען דארום נעעפענט געווארען און דערביי האט זיך ארויסגעוויזען, אז אין איין טשאלענט-טאפ איז געלעגען אן עכטע, טריפה'נע שינקע.

פארשטעהט זיך, אז א אידישע פאמיליע איז מחמת דעם געבליבען שבת אהן א מיטאג און א גויה וועלכע האט געשטעלט דאס "חזיר-טשאלענט", האט זיך אודאי געקוויקט מיט א כשר'ן אידישען טשאלענט-קוגעל.

טראגישער זעלבסטמארד פון א פוילישען איד אין אנטווערפען

זעהר א שווערען איינדרוק האט געמאכט אין אנטווערפען פאלגענדער טראגישער פאל:

דער פוילישער איד ל. שיינפעלד, וואס וואוינט ביים פארט ביי ה' מאקס ענגעל האט זיך געקלאגט פאר זיינע חברים, מיט וועלכע ער האט געארבייט ביי די שיפען, אז איהם איז געווארען מיאוס דאס לעבען און ער וויל זיך "א מעשה אנטאן". די חברים האבען געפרואווט איהם ארויסצוציהען פון זיין פארצווייפעלטער לאגע און איהם אויספרעגען איבער די סיבות, וואס פארביטערען איהם אזוי זיין לעבען, אבער אין דער זעלבער רגע איז אנגעלאפען א צוג. שיינפעלד האט אונבאמערקט און אונערווארטעט פון זיינע חברים א שפרונג געטאן צום צוג און זיך ארונטערגעווארפען אונטער די רעדער. איידער זיינע חברים האבען באוויזען עטוואס צו טאן איז שוין פון זייער פריינט געבליבען ברעקלאך פלייש און ביינער. דער צוג איז אויף איהם ארויף מיט דער גאנצער קראפט. אלס סיבה פון שיינפעלד'ס שרעקליכען שריט ווערט אנגעגעבען פאלגענדעס:

שיינפעלד האט נישט לאנג זיך גע'גט מיט זיין פרוי, מיט וועלכער ער האט געהאט צוויי קינדער. די פרוי איז געבליבען אין אסטענדע, וואו שיינפעלד האט פריהער געוואוינט און געהאט א געשעפט. ער איז געקומען קיין אנטווערפען און חתונה געהאט מיט א צווייטער. זי האט איהם אבער פארשאפט צרות, און ער פלעגט האבען יעדען טאג א גיהנום אין שטוב. דעם לעצטען טאג האט ער געהאט אזוי פיעל אויסצושטעהן פון זיין פרוי, אז ער האט באשלאסען צו מאכען א סוף צו זיין לעבען.

גלייך נאך דער טראגעדיע איז דאס ערשטע ווייב געקומען צו פאהרען פון אסטענדע, און געטאן אלעס וואס עס איז געווען נויטיג כדי צו ברענגען צו קבורה איהר ערשטען מאן. זי האט אפילו באצאלט 3000 פראנק, כדי מען זאל באגראבען איהר געוועזענעם מאן אויף דעם בית עולם פאר אנטווערפענער רעליגיעזע אידען אין פיטע (האלאנד).

א געזעגנונגס אוונט פאר'ן סקולפטאר א. גודעלמאן

א גאנצען ווינטער האט געלעבט מיט אונז דער אידישער סקולפטאר אהרן גודעלמאן, און באלד ביים איבערטרעטען די טאראנטאר שוועל האט גודעלמאן זיך אריינגעווארפען אין אידישען געסעל, געווארען אן אקטיווער מיטגליעד אין דער היגער אידישער קולטור געזעלשאפט, געגרינדעט, און דער עיקר געשטעלט זיך בראש פון דער "קונסט סטודיע' ביי דער אידישער קולטור געזעלשאפט וואו אידישע בחורים און מיידלאך זאלען כאפען דעם שניט פון קלעפען און מאלען און בכלל האט גודעלמאן פארנומען א בכבודיגען ארט אין דעם היגען געזעלשאפטליכען לעבען, האלטענדיג לעקציעס איבער קונסט א געביט אין וועלכען א. גודעלמאן איז א גרויסער מומחה.

אפשאצענדיג אט די אלע פארדיענסטען, האט די היגע קולטור געזעלשאפט, איינגעארדענט שבת, דעם ערשטען מערץ, א געזעגנונגס אוונט, צום אפפאהרען פון חבר גודעלמאן קיין ניו יארק, וואו עס איז, זיין דירת קבע.

זיבעציג מענשען צווישען זיי די חשובי העיר זיינען זיך צוזאמענגעקומען אין מינצ"ס רעסטאראן. ביי פיין געדעקטע טישען און אין אן אמת'ע יום טובדיגע שטימונג האט א. קאצענעלנבויגען געעפענט דעם אוונט, געבענדיג דאס ווארט דעם אידישען מאלער ס. סאבאלאוו, וועלכער האט גערעדט איבער גודעלמאן דעם קינסטלער און מענש, געבענדיג א גענויע אפשאצונג פון חבר גודעלמאן.

עס האבען נאך גערעדט א. רייגוויין, דער רעדאקטאר פון "אידישען זשורנאל", מאטענקא, לאיער מילסטאן, ה. נעלסאן אין נאמען פון דער קונסט סטודיע, ליבמאן אין נאמען פון סטודענטען צווייג, און נאך אלע רעדעס וועלכע האבען געגעבען א בילד פון חבר גודעלמאן, האט גודעלמאן זיך געזעגענט מיט אלע פארזאמעלטע, אויסדריקענדיג זיין פרייד וואס ער האט געפונען א סביבה צו קאנען זיך אויסלעבען, און דער עיקר א אידישע סביבה, נאך וועלכע עס בענקט אזוי שטארק דער אידישער קינסטלער, אט דער קינסטלער [illegible] קולטור.

נאך גודעלמאנס ווארימע ווערטער וועלכע האבען געמאכט א רושם אויף אלע אנוועזענדע, האט דער עולם זיך אונטערגעלעהנט דאס הארץ מיט די געשמאקע מאכלים און צווישען איין מאכל און אנדערן האבען חבר און חברה קייטס געזונגען אידישע לידער וועלכע זענען ווארעם אויפגענומען געווארען, און אונטערגעכאפט געווארען פון עולם און אט אזוי זינגענדיג האט דער עולם געוואונשען דעם ליעבען חבר גודעלמאן א צאתך לשלום ווינשענדיג אז גודעלמאן זאל אויף תמיד פארבלייבען צווישען די בויער פון דער אידישער קולטור.

דער אוונט וועט לאנג פארבלייבען אין זכרון סיי פון אונזער חבר גודעלמאן, וועלכער האט דערפיהלט דאס התקרבות פון דעם אידישען קינסטלער און אויך ביי אלע וועלכע האבען פארבראכט ביי דעם באמת שטימונגספולען אוונט.

„ארט" אין פוילען פארטיידיגט די אינטערעסען פון דעם אידישען האנטווערקער

אין צוזאמענהאנג מיט דעם צעכען־געזעץ וואס ווערט דורכגעפירט דאס יאהר אין פוילען, האט דער צענטראל קאמיטעט פון "ארט" אין פוילען אנגענומען ווייטערדיגע שריט, כדי דער דאזיגער געזעץ זאל זיין וואס ווייניגער שמערצליך פאר'ן אידישען האנטווערקער און כדי צו פארהיטען די אידישע מלאכה פון אומגעוויינטע פאלגען. אין איינעם מיט דעם צענטראל פאראיין פון די אידישע האנטווערקער אין פוילען, האט דער "ארט" זיך געווענדעט צו אלע אידישע באלמעלאכעס פון לאנד, זיי זאלען שיקען זייערע לערען-אינגלאך אין די אזוי - גרופענע געזעלען-שולען, כדי זיי זאלען האבען נאכדעם דאס רעכט צו ווערען געהילפען און מייסטערס. גלייכצייטיג איז דער "ארט" ארוים מיט א ווענדונג צו די עלטערען פון [illegible]

קומט פורימען ביים פורים'דיגען
שול-קאנצערט

אלע טרעפען זיך ביים
פורים קאנצערט
— פון דער —
פאלק שול
פון אידיש נאציאנאלן ארבייטער פארבאנד און פועלי ציון
וועלכער וועט זיין
זונטאג 16-טען מערץ 7 אוונט
אין סטענדערד טעאטער

1) דער קינדער כאר וועט דורכפירן א רייכע פראגראם פון אידישע און העברייאישע לידער.
2) „דער באפרייטער" פון ז. וויינפער, געשפילט פון די שול קינדער.
3) אן איינאקטער אין העברייאיש.
4) ביים פרעמדען חופה קלייד, פון י. ל. פרץ, דורכגעפירט פון שלום עליכם קלוב ביי דער פאלק שול.

איינלאדונגען צו באקומען ביי אלע פארבאנד און פועלי ציון מיטגלידער, ווי אויך אין דער שול, 26 סיסעל סטריט.

די לאגע פון די מיידלאך וואס ארבייטען אין די פינף און צעהן סענט סטארס

פון פ. ל.

דער געוועהנליכער עולם וועלכער ווערט צוגעצויגען צו די פינף און צעהן סענט סטארס, איז דאס רוב מעהר פאראינטערעסירט אין די מציאות וואס מען קאן דארט כאפען, ווי אין די דארטיגע אנגעשטעלטע וועלכע ווערען אין די סטארס אנגעשטעלט. וועגען זיי טראכט זעלטען ווער. די דאזיגע טשיין סטארס וועלכע פארקויפען ביליגע ארטיקלען פאר א ביליגער פרייז, זיינען געווארען אן איינגעפונדעוועטע אמעריקאנער אינסטיטוציע וועלכע איהר געפינט אין יעדער אמעריקאנער שטאדט. אויף יעדער מעין סטריט. מיט זיי איז יעדער איינער בעקאנט, אבער ניט מיט דער לאגע און מיט די פראבלעמען פון די ארימע מיידלאך וועלכע ארבייטען דארט צו מאכען א לעבען. די דאזיגע מיידלאך פארקויפערינס זיינען געבליבען אין הינטערגרונט ביז מיט עטליכע טעג צוריק ווען עס איז פארעפענטליכט געווארען א רעפארט פון דער פרויען ביורא פון דעם יונייטעד סטייטס דעפארטמענט אוו לייבער איבער דעם טרויעריגען צושטאנד פון די דאזיגע פרויען אנגעשטעלטע.

לויט דער געשיכטע וואס די דערמאהנטע ביורא האט צו דערצעהלען פון דעם לעבען פון די דאזיגע פארקויפערינס, איז די מיידלאך מיט זייערע פארדיענסטען גאנץ קנאפ דא וואס מקנא צו זיין. פיעלע טשיין סטארס וועלכע פארקויפען פינף און צעהן סענט ארטיקלען קאנען אנווייזען אויך אויף זייער גיכען וואוקס און אויף דער פארגרעסערונג פון זייער ביזנעס, אבער ניט אויף דעם אז די וויידזשעס פון זייערע אנגעשטעלטע זאלען זיך האבען געהויבען.

אין טשיען סטאר צום ביישפיל ווייזט אן אז זי לייזט מעהר אין איהרע סטארס ווי יעדע פון די גרעסטע באהן־סיסטעמען אין אמעריקא. די פארקויפערינס געהערען אבער צו די נידעריגסטע בעצאהלטע ארבייטערינס אין לאנד. און כאטש זייער ארבייט פאדערט ניט קיין בעזונדערע צוגרייטונג אדער ערפאהרונג, דאך קאן מען זייער ארבייט פאר קיין פאל ניט אנרופען מיט'ן נאמען גרינג.

די דערמאהנטע ווימענס ביורא ווייזט אן, אז מאנכע פון די פארטגעשריטענע טשיין סטארס ווייזען ארויס א טענדענץ אוועקצוגעהן פון דער ביזאהעריגער פאליסי אויסצוקלייבען אלס פארקויפערינס דעם קלאס מיידלאך וועלכע מען קאן קריגען פאר דעם סאמע ביליגסטען פרייז. לויט דעם בעריכט זיינען מאנכע פיהרער און מענעדזשערס פון די סטארס גענויגט צו האלטען בעראטונגען מיט פארשטעהער פון דעם לייבאר דעפארטמענט בנוגע ארבייטס בעדינגונגען, שטונדען און וויידזשעס פאר זייערע אנגעשטעלטע פארקויפערינס. דאנעגען, זיינען אנדערע וועלכע האבען אנגעהאלטען די מיאוסע פאליסי פון ניט וועלען הערען פון קיין זאך און אנגעהן מיט זייערע שטרענג ארגאניזירטע און פעסטגעשטעלטע מעטאדען.

עס ווייזט זיך ארויס פון דער אונטערזוכונג דאס פון 6 טויזענט אנגעשטעלטע פארקויפערינס פון איין טשיין דעפארטמענט סטאר, וואס פארקויפט האלב ביליגע ארטיקלען, האבען זיבעציג פראצענט פארדיענט אונטער 15 דאלאר א וואך, 44 פראצענט ווייניגער ווי 12 דאלאר א וואך און 25 פראצענט פון די מיידלאך האבען אפילו ניט געקראגען קיין 10 דאלאר א וואך פאר זייער ארבייט.

די טעאריע דאס אונפארהייראטע מיידלאך וועלכע לעבען אין דערהיים מיט זייערע עלטערען מעגען קריגען נידעריגע וויידזשעס, ווייל זיי דארפען דאך ניט האבען פיעל צום לעבען, ווערט אפגעלייקענט אין דעם בעריכט וואס די ווימענס ביורא פון דעם דעפארטמענט אף לייבאר האט ארויסגעגעבען.

כאטש עס איז אויסגעפונען געווארען אז דריי פערטעל פון די מיידלאך וועלכע ארבייטען אין די פינף און צעהן סענט סטארס זענען אונטער 20 יאהר אלט, א פערטעל זאגאר אונטער אכצעהן יאהר אלט, און אז צוויי און נייצניג פראצענט פון די מיידלאך האבען געלעבט מיט זייערע אייגענע און קרובים. — דאך בארעכטיגט די ווימענס ביורא פאר קיין פאל ניט דעם פאקט וואס מען צאהלט זיי אזוינע נידעריגע אוממענשליכע וויידזשעס.

וואס אנבעלאנגט די ארבייטס־שטונדען פון די דאזיגע סטאר אנגעשטעלטע ברענגט דער רעפארט ארויס דעם פאקט, אז אין דער הינזיכט איז די לאגע שוין בעדייטענד בעסער ווי אין הינזיכט פון וויידזשעס.

די אויספארשונג בעווייזט אז אין די לעצטע יאהרען האבען א גרויסע צאהל פון טשיין סטארס איינגעפיהרט א סיסטעם פון ארבייטס שטונדען, סיי אין בעצוג פון דער צאהל שטונדען וועכענטליך, סיי וועגען שבת ארבייט, וועלכע איז גינסטיגער ווי דאס וואס דער געזעץ ערלויבט אין דער הינזיכט.

די פראגע פון ארבייטס שטונדען אין די שבת'דיגע טעג איז באמת א שווערע פראבלעם פאר די פינף און צעהן סענט סטארס, וועלכע טוען, ווי בעקאנט זייער גרעסטע ביזנעס אין דעם טאג. דאס איז בעזונדערס אזוי אין די קלענערע שטעדט. אין דער צייט ווען קיינע פון די מיידלאך האבען אין די וואכען טעג ניט געארבייט מעהר פון 9 שטונדען א טאג, דאך האבען די מעהרסטע פון זיי געארבייט שבת זעהר לאנגע שטונדען, מאנכע פון זיי אזוי הויך ווי צוועלף שטונדען און אפילו מעהר פון צוועלף.

ניט געקוקט אויף די לאנגע שטונדען שבת, דאך זענען די וועכענטליכע ארבייטס שטונדען אין אלגעמיין ניט געווען זעהר לאנג, לויט דער אויספארשונג. די מעהרסטע האבען געארבייט ארום 50 שטונדען פער וואך, און בלויז א פערטעל 54 שעה און קיינער ניט קיין 60 שטונדען א וואך.

דער אויסרעד אז די מיידלאך קאנען קריגען נידעריגע וויידזשעס דערפאר וואס זיי לעבען מיט זייערע עלטערען אדער נאהענטע, ווערט אין דעם רעפארט שטארק קריטיקירט. דער אמת איז, ווערט בעוויזען אז פיעלע פון די דערמאהנטע מיידלאך ניט נאר וואס זיי דארפען מאכען א לעבען פאר זיך, נאר זיי ארבייטען נאר צוליעב דעם זיי זאלען קאנען אויפהאלטען א פאמיליע וועלכע איז אין נויט און האט נאך אפט דערצו קראנקע און שוואכע אין [illegible] שטוב.

צוויי פאבריקען אין אומאן געבויט דורך דעם „ארט" און די אומאנער לאנדסמאנשאפטען פון אמעריקא און קאנאדע

אין אלע צייטען פון קאטאסטראפעס פאר די אוקראינישע אידען, האבען די אומאנער אידען געליטען אמשטארקסטען, און דאס זעלבע האט אויך פאסירט אין אונזערע טעג, אין דער צייט פון די רוסישע בירגער-קריגען, פון די אידישע פאגראמען. די שטאדט אומאן איז בוכשטעבליך רואינירט. כדי צו העלפען די דעקלאסירטע אידען איז איצט דער „ארט" מיט דער הילף פון די אומאנער לאנדסמאנשאפטען אין אמעריקא און קאנאדע צוגעטראטען צו בויען אין אומאן צוויי פאבריקען, וואס וועלען באשעפטיגען הונדערט משפחות, ד. ה., וואסערע פינף הונדערט נפשות.

די פאבריקען זענען פאלגענדע: 1) א מעכאנישע שלאסעריי, וואס זאל רעמאנטירען לאנדווירטשאפטליכע מאשינען, ווערקצייג, טראקטארען א. א. וו., און 2) א מעכאנישע קארפענטעריי פאר פארשידענע האליך-אויסארבייטונגען.

די אומאנער לאנדסמאנשאפטען האבען געשלאסען א שריפטליכען אפמאך מיט דעם „ארט" צו שאפען צוליעב דעם צוועק א סומע פון צעהן טויזענט דאלאר. אונטער דעם אפמאך זענען אונטערגעצייכענט די פארשטעהער פונ'ם אמעריקאנער „ארט" און די פאלגענדע פארטרעטער פון די אומאנער לאנדסמאנשאפטען: דר. א. קאראלניק, לואיס גאלאק, ס. פאלאקאף, ס. פרימאזאן, ס. פריימאן, מ. שווארץ, י. קליינמאן, ע. גאראוו.

פון דער דאזיגער סומע איז שוין אריינגעטראגען געווארען אין „ארט" די ערשטע טויזענט דאלאר, און דער רעשט וועט אויסגעצאלט ווערען אין פארלויף פון דעם יאר 1930.

לויט דעם אפמאך צווישען דעם „ארט" און די אומאנער לאנהסמאנשאפטען, וועט דער פארצוג געגעבען ווערען צו פארהייראטע מענער אין דער ארבייט אויף די פאבריקען.

ערמארדעט א אידען ווייל ער האט גערעדט אידיש

פון ווארשא שרייבט מען:

אין ווארשאווער קרייז געריכט איז פארגעקומען דער פראצעס פון א 23 יאהריגען מערדער, קאוואלטשיק.

דעם 29-טען יולי 1929 זענען אויף זלאטי גאס געגאנגען צוויי אידישע יונגעלייט — שפריירעגען און ברויטמאן, און האבען צווישען זיך גערעדט אידיש. ניט ווייט פון טויער נומער 56 האט זיי דער באשולדיגטער פארשטעלט דעם וועג און זיי אנגעהויבען זידלען, פארוואס זיי רעדען אידיש. די אידישע יונגעלייט האבען דערויף קיין אכט ניט געלייגט און זיך ווייטער געגאנגען.

זיי האבען קוים באוויזען אפצוגעהן עטליכע טריט איז קאוואלטשיק זיי פארלאפען דעם וועג און האט איינעם פון די יונגעלייט — שפריירעגנ'ען, אריינגעשטאכען א מעסער אין דער זייט.

שפריירעגען איז געפאלען טויט אויפ'ן ארט.

קאוואלטשיק איז געקומען צום פראצעס אהן א פארטיידיגער. אז עס איז געקומען צום ענטפערען אויף דער פראגע, צי ער אנערקענט זיך פאר שולדיג, האט דאס געריכט ביי איהם גארניט געקענט ארויסבאקומען. אויף אלע פראגען האט ער געגעבען איין ענטפער: „איך געדענק ניט".

ביים געריכט איז דעריבער ענטשטאנען א חשד צי דער אנגעקלאגטער איז ניט פסיכיש קראנק. דער פראקוראר פון זיין זייט האט אויך פארגעלעגט איבערצוגעבען דעם אנגעקלאגטען צו א פסיכיאטרישער אונטערזוכונג.

דאס געריכט האט באשלאסען דעם פראצעס אפצולעגען און פיהרען אן אויספארשונג וועגען דעם, צי דער אנגעקלאגטער איז פאראנטווארטליך פאר זיינע טאהטען.

30 מחותנים דערטרונקען פאהרענדיג פון א חתונה

ווארשא מערץ 3.

ארום 30 מחותנים וועלכע זענען געפאהרען פון א חתונה צוזאמען מיט'ן חתן און דער כלה, זענען דערטרונקען געווארען אין דער טייך נארא נעזשנא אין ווילמא געגענד.

די שליטענס אין וועלכע די מחותנים זענען געפאהרען האבען דורכגעבראכען דאס אייז ניט ווייט פון ברעג, און אלע זענען דערטרונקען געווארען, קיינער איז ניט געראטעוועט געווארען.

$40,000.00
פאלקס פאראיין קאמפיין
הויבט זיך אן
מערץ דעם 17-טען 1930
טשעקס קענען געשיקט ווערען צו מר. דזש. בענדער, טרעזשורער
26 סיסעל סטריט, טאראנטא

1905-יובילעום יאר-1930

ווערט א מיטגליד אין דער גרעסטער און שטארקסטער אידישער סאסייטי אין קאנאדע, דאס איז די

פרייד און איזראעל סיק בענעפיט סאסייטי

געגרינדעט אין 1905 פון עטליכע אימיגראנטען. היינט צו טאג די גרעסטע סאסייטי אין קאנאדע.

צוליעב דער 25-יעהריגער יובילעאום פייערונג ווערט גע־געבען א געלעגענהייט אלע טאראנטאר אידען זיך אנצו־שליסען אין אונזער סאסייטי

איינטריט פריי!

ספעציעלע געלעגנהייט צו אלע טאראנטאר אידען וועלכע זענען עלטער פון 40 יאהר, אריינצוקומען אין אונזער פאראיין אלס עהרען-מיטגלידער מיט א קליינער איינצאלונג.

ב. סאנשיין
פרעזידענט
יובילעאום קאמיטעט.
טעלעפאן קינגסרייל
6421

וואס איז — די — גרויסקייט - פון דער - פרייד און איזראעל?

1) דאס איבערגעבענהייט און געגענזייטיגער הילף צו די וועלכע זענען אין נויט.
2) מיר צאהלען 9 דאלאר א וואך קראנקען בענעפיט. 16 וואכען האספיטאל. $250 אינשורענס.
3) ווען א מעמבער ווערט ערקלעהרט אונפעהיג צו ארבייטען, קריגט ער 100 דאלאר יעהרליך ביי זיין לעבען אויב ער וויל פארלאזען די סאסייטי, קריגט ער $500.
4) די סאסייטי׳ס פארמעגען איז $35.000.00.
5) די מעמבערשיפ איז איבער 500.
6) צוליעב דער גרויסער צאל מיטגלידער צאלט מען די קלענסטע דיוס ווי אין אנדערע סאסייטיס.
7) אונזער 25 יעהריגער עקזיסטענץ, און גרויסע רעזערוו פאנדען זענען א גאראנטיע פאר אונזער זיכערקייט.
8) די פרייד אף איזראעל לאון סינדיקייט, לייען אויס זייערע מיטגלידער דורכ׳ן יאהר מעהר ווי הונדערט טויזענט דאלאר, אויף לייכטע אפצאלונגען.
9) פאר דער צייט פון אונזער עקזיסטענץ האבען מיר געשטיצט מיט אפענע הענט אלע נויטיגע און נוציליכע אינסטיטוציעס.
10) אונזער גרויסער רעליף פאנד, גיט אונז די מעגליכקייט צו העלפען אונזערע מיטגלידער אין צייט פון נויט, אום ניט אנצוקומען צו שטאדטישע אינסטיטוציעס.

צוליעב פאלגענדע צעהן אורזאכען דארפט איהר באלאנגען צו דער
פ ר י י ד און איזראעל סיקבענעפיט סאסייטי

יהודא ראם פרעזידענט. א. שווירסקי, סעקרעטאר
624 מענינג עוו. טעלעפאן טריניטי J 4388.

STANDARD THEATRE

א. עקסלער, דזשענעראל מענעדזשער. מארים נאוויקאוו, דירעקטאר.
דזשייקאב יאנגמאן, קאמפאניע מענעדזשער.

ליידיס פריי 2 פאר 1

היינט אווענט

פאזיטיוו צום לעצטען מאל דיזען סעזאן די אויסערגעווענליכע לעבענס־בילד

„א מאמעס טרעהרען"

ווילקאמען אונזערע געסט!
פרייטאג אווענט, שבת מאטינע און אווענט
דעם 7־טען און 8־טען מערץ

חנה און איזידאר האלענדער

אין דעם שעהנעם, מאדערנעם לעבענס־בילד

„דזשייקאב׳ס קינדער"

פון א. בלום. מוזיק און לוריקס פון יאזעף טאנצמאן.
אויפגעפירט פון איזידאר האלענדער. אויסגעשטאטעט פון אייב צווייג.

באקאנטמאכונג פון דער

פעדעראל טאבעקא קא. לימיטעד

אויב איר ווילט רויכערען א גוטען טערקישען טאבאק, אז אייער הויז זאל זיין פול מיט א גוטען אראמאט, דאן פאדערט ביי אייער סטארקיפער נאר א פעקעל פ ע ד ע ר א ל. ניט קיין נאכגעמאכטע.

פ ע ד ע ר א ל

איז געבלענדעט פון ריינעם טערקישען טאבאק.
פעדעראל ווערט פארקויפט אין יעדער סטאר פאר 15 סענט א פעקעל.
פעדעראל טאבעקא קאמפאני לימיטעד, מאנטרעאל
2017 סט. לארענס מעין סט.

מ צ ב ו ת

די אידישע אנטאריא מאנומענטאל קאמפ.

יעקב טשאפליק און מר. דאנלאס

לאזט וויסען די אידישע איינוואוינער אז דיזען יאהר וועלען אונזערע ארדערס געמאכט ווערען מיט די לעצטע און נייע מאדערנע מאשינערי, וועלכע וועט אונז געבען א מעגליכקייט מאכען שעהנער און ביליגער ווי איבעראל.

אונזער אדרעס איז:
631 דאנדעס סטריט וועסט
(קארנער דעניסאן) טעלעפאן טריניטי 3921
טעלעפאנירט אונז און מיר וועלען אייך באזוכען
עסטימייטס פ ר י י.

LOEWS
די גאנצע היינטיגע וואך.
רעמאן נאווארא
— אין —
„דעוויל־מעי־קער"
אויך
5 — אקטען וואדעוויל — 5

PANTAGES
NOW PLAVING
די גאנצע היינטיגע וואך.
ר ו ד י וו ע ל י
— אין —
דער וואגאבונד לעיבהאבער
אויפ׳ן סטיידזש:
12 טאלענטירטע ארטיסטען. הערי העינס און אנדער גרויסע אקטען.

King Theatre
COLLEGE & MANNING
היינט אווענט
„די פיער טייוואלים"
דאס בילד אויף וועלכען איר האט גע־ווארט. הערט דזשענעט געינאר׳ס שטימע. די שטימע מיט א נשמה.
„לייכט צו גט׳ן זיך"
מיט דאוגלעס מעקליען.

DUCHESS THEATRE
דאנדעס און מארקהאם סטרים.
טעלעפאן טריניטי 8900.
היינט אווענט,
„אינזעל פון פארלוירענע שיפען"
א מעשה וואו אין מיידעל געפינט זיך צווישען 52 מענער אויף א פאר־וואָרפענע אינזעל, און זי ווייסט ניט וואס צו טאן מיט זיך.

SHEA'S
HIPPODROME
בעי סטריט (סיטי האל סקווער)
מאטינע 30 און 50 סענט.
אווענטען 60 און 75 סענט.
די גאנצע היינטיגע וואך.
לואיז ווילסאן און ה. ב. ווארנער
„חתונה רינגס"
אויפ׳ן סטיידזש:
אנאטאל פרידלאנד׳ס צוועלף אזוי־גער רעוויו, אויך אנדערע אטרעקשאנס.

ווען איר דארפט בויען אדער
מאכען בילדינג
אלטערײשאנס
פארגעסט ניט

י. קעמין
דושענעראל
קאנטראקטאר
פאר די לעצטע
25 יאהר

מר. קעמען לאזט אייך וויסען, דאס ער איז א רעגיערונגס באשטימטער פייער אינשורענס אדזשאסטער.
פאר צופרידענהייט און גאראנטי אין בילדינג און אין פאל פון א פייער פארגעסט ניט
דזשענעראל קאנטראקטאר און פייער אדזשאסטער.

I. KAMIN
1296 קווין סט. וועסט
לעיקסייד 7319.

א ספעשעל מיטינג

— פון —
די היברו ריטייל
גראסערי אסאסיאיישאן
היינט 7.30 אווענט
— אין —
350 דאנדעס סט. וועסט

יעדער מעמבער מוז אומבאדינגט אנוועזענד זיין ביי דעם מיטינג. עס זענען געקויפט געווארען די סחורות וועגען וועלכע עס איז פארהאנדעלט געווארען ביי די לעצטע מיטינגען. די מעמבערס וואס וועלען ניט אנוועזענד זיין ביי דעם מיטינג וועלען ניט זיין בארעכטיגט צו די סחורות.

קומט אלע און קומט אין צייט.
מיט אכטונג,
די עקזעקוטיווע.

GARDEN THEATRE
College & Spadina
היינט אווענט
מעריאן ניקסאן
אין א 100 פראצענט
טאקינג פיקטשור.
„אין די הערליינס"

פרעהליכע באקאנטמאכונג

- ח ז ן -
א. סאלסקי

איצטיגער חזן פון באלטימאר, וועלכער איז גוט באקאנט אין דער היגער מוזיקאלישער וועלט, וועט דאווענען

פרייטאג אווענט
— אין —
שבת פריה
שבת פ׳ זכור. אין דער
גואל צדק שוהל
יוניווערסיטי ע. ו.
איינטריט פריי
אלע זענען געלאדען.

מאכט אייער דרוק־ארבייט אין
„זשורנאל" פרינטינג

קארניוואל און ט א נ ץ
היינט א גאנצען טאג און אווענט
פיים באזאר

ארראנזשירט פון דער
רומענישע ליידיס אוקזילערי עדת ישראל
צוועק פאר א זונטאג שולע. וואס קומט פאר אין דער
אנשי ענגלאנד האל, 327 ספאדינא עוו.
היימישע מאלצייטען, לייכטע עסענס, גיימס און נאוועלטים.
א גוטער ארקעסטער. יעדער איז געלאדען.

צו די אידישע איינוואוינער אין טאראנטא

מיר ווילען אייך אויפמערקזאם מאכען, אז מיר האבען איצט א ברענטש אין אידישען דיסטריקט, פון וואנען איר קענט שיקען געלט איבעראל.

ג ע ל ט א ו י ף פ ס ח

אייערע קרובים אויף יענער זייט ים ווארטען אויף אייער הילף. לייגט עס ניט אפ, נאר שיקט זיי באלד געלט, כדי זיי זאלען עס דערהאלטען אין צייט.

מיר שיקען דאס געלט פאר די קלענסטע קאסטען, און אויסגעצאהלט אין אמעריקאנער דאלארען, צו די וואס איהר שיקט עס גלייך אין הויז אריין. מיר שיקען עס אזוי שנעל ווי מיר דערהאלטען עס.

ספעציעלע אראנזשמענטס צו ארגאניזאציעס וואס שיקען געלט.

איהר קענט אויך צאהלען אייערע געז און עלעקטריק בילס אין אונזער ברענטש, אין

340 ספעדיינע עוועניו
פאר אינפארמאציע טעלעפאנירט טריניטי 3700
CANADIAN PACIFIC EXPRESS CO.

קויהלען פון דער בעסטער קווא-ליטעט

(35

איז דער סארט וואס מיר פארקויפען. אויב איר האט גענוצט שלעכטע קויהלען, וועלען אייער פוירניים זיכער אפלעבען פון אונזערע גוטע קויהלען. די קויהלען וואס מיר אפערען היינט ענטהאלט די העכסטע מאס פון היץ־געבענדע איינגענשאפטען. עס ברענט לענגער און האלט אויף א גלייכע היץ.

THE EATON·COAL·CO.
HEAD OFFICE, 352 QUEEN ST. W.
PHONE ADELAIDE 2696

לאיער דזשיי. ל. קאהן

J. L. COHEN
רום 1004 סענטראל בילדינג
45 ריטשמאנד סט. וועסט
טעלעפאן עלגין 3379.
וואוינונג מידוועי 1948.

אפיס:
347 בעי סטריט
511 נײשאנאל בילדינג

אפיס טעלעפאן:
ווייווערלי 2211
הויז טעלעפאן טריניטי 7461.

לאיער ב. וויינבערג ב.א.

באריסטער, סאליסיטאר, נאטערי פאבליק
געלט צו לייען אויף מארגידזשעס
מארגיידזשעס געקויפט.

ראזענבערג און ראטענבערג

לאיערס
702 פעדעראל בילדינג. 85 ריטשמאנד סטריט וועסט.
טעלעפאנס: עדלייד 1387 — 1386. האדסאן 4491. הילקרעסט 5228.
געלט צו לייען קיינע קאמישאן.

ביזנעס טעלעפאנען:
דאונטאון, עדלייד 2544
אפטאון, טריניטי 1652

בראון און סמיט

לאיערס
394 בעי סטריט
514 דאנדעס סט. וועסט, קאר. ספאדיינא עוועניו
אונזער ייער אפטאון אפיס אויף 514 דאנדעס סטריט וועסט, קארנער ספאדיינא עוועניו, איז איצט אפען. דיזער אפיס וועט זיין אפען אין די אווענטען.
געלט געליען אויף מארטגיידזשעס אויף 6 פראצענט.
רעזידענס טעלעפאנען:
א. ת. בראון, הילקרעסט F 6146
ס. א. סמיט, עדלייד 7674.

דער נייער אדרעס פון

לאיער סאול אייזען ב. א.

SOL EISEN
5־904 סענטראל בילדינג, אפיס טעלעפאן עדלייד 3083.
45 ריטשמאנד סט. וועסט
רעזידענס 349 פאלמערסטאן בולווארד. טעל. טריניטי W 1078.

F.M. Catzman B. A. — Office telephone
H. I. Rotenberg — Adelaide 3083

לאיער ניומאן

אפיס: 4 ריטשמאנד סטריט איסט ELGIN 1305
רעזידענס — 874 עווענין ראוד טעל. האדסאן J 9921

לאיערס דזש. דזש. גלעס און אי. פי. דיסלעה

— פון —
גלעס, דיקלער און קא.
רום 501 דאמיניאן בילדינג, 465 בעי סט.
אפיס טעלעפאן עלגין 5512.
אלגעמיינע, ציווילע און קרימינעלע לאו־פראקטיק.
געלט געליען און אינוועסטירט אויף מארטגעדזשעס.

לאיער הערי מ. שערמאן

באריסטער, סאליסיטאר, נאטארי פאבליק
901 סענטראל בילינג, 45 ריטשמאנד סט. וועסט
אפיס טעלעפאן ווייווערלי 8261. הויז טעלעפאן טריניטי 5898
געלט צו לייען אויף ערשטע און צווייטע מארטגיידזשעס.

קויפט אייערע קוילען פאר׳ן ווינטער ביי דער גוט־באקאנטער קוילען־פירמע

יאנאווער קאהל קאמפאניע

מיר פארקויפען ריטייל און האלסייל אלע סארטען קוילען, ווי אויך האַרטע קוילען פאר בלאוערס, וועלש קוילען פאר פוירנייס און בלאוערס.
איר קענט ביי אונז קויפען די בעסטע ריידיאס אויף לייכטע טערמס.

268½ קווין סטר. וו.
אפיס טעלעפאן עדעלייד 8766.
רעז. טעל.: טריניטי 8781.